

25 DE ANI DE SLUJIRE ARHIEREASCĂ DE CĂTRE CHIRIARHUL NOSTRU

La 20 iulie s-au împlinit 25 ani de când Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan a fost hirotonit întru episcop al Episcopiei Covasnei și Harghitei.

Înaltpreasfinția Sa a văzut lumina zilei la 14 noiembrie 1951, în localitatea Pietrani, jud. Bihor, la botez primind numele Ionel. A urmat Liceul „Constantin Brâncuși” din Oradea (cu bacalaureat în 1971) și apoi cursurile Facultății de Instalații și Automatizări a Institutului Politehnic din București (1971- 1976).

A continuat studiile la Seminarul Teologic din Craiova (promoția 1986). Un deceniu mai târziu, a studiat la Institutul Teologic Universitar din Sibiu (1986-1990), apoi a urmat cursuri de specializare la Institutul Biblic din Ierusalim și, în paralel, un program de doctorat (tot acolo) în Studii Biblice, Egiptologie și Orientalistică (1991-1994).

Încă din perioada studiilor în țară a fost frate de mănăstire, dar și inginer la Arhiepiscopia Craiovei (din anul 1979). În timpul activității ca inginer au fost restaurate câteva mănăstiri importante: Tismana, Lainici, Polovragi, Bucovăț, Crasna. A fost apoi călugărit cu numele Ioan și hirotonit ierodiacon și ieromonah (1990).

Între anii 1990 și 1991 a fost stareț al Mănăstirii Lainici, iar apoi superior al Așezămintelor românești de la Ierusalim, până în vara anului 1994 (tot acum este hirotosit și arhimandrit). La 9 iulie 1994 a fost ales episcop pentru noua eparhie a Covasnei și Harghitei, hirotonit în data de 20 iulie și intronizat la Miercurea Ciuc în 25 septembrie 1994.

În timpul păstoririi Eparhiei Covasnei și Harghitei a coordonat înălțarea unor lăcașuri de cult, s-a preocupat în egală măsură și de restaurarea monumentelor istorice și bisericesti, a inițiat întemeierea multor asociații, societăți și fundații românești în zonă. A înființat foaia bisericească eparhială Grai românesc, a publicat articole în presa bisericească; a coordonat monumentală lucrare: *Românii din Covasna și Harghita. Istorie. Biserică. Școală. Cultură* (Miercurea Ciuc, 2003).

Pentru activitatea ierarhică pilduitoare și slujirea chiriarhală deosebită și îndelungată a Bisericii, prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința de lucru din 18-19 iunie 2009, Preasfințitul Părinte Ioan Selejan, Episcopul Covasnei și Harghitei, a fost ridicat la rangul de Arhiepiscop onorific.

În urma alegerii de către Sfântul Sinod (din 16 decembrie 2014), în data de 28 decembrie 2014 a fost instalat ca Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, în Catedrala Mitropolitană din Timișoara.

*

După Revoluția din decembrie 1989, pe fondul frământărilor existente în viața credincioșilor din județele Covasna și Harghita, a fost reluată propunerea de înființare a unei Episcopii pentru credincioșii români ortodocși din județele Harghita și Covasna. Asociațiile românești locale, dintre care Liga cultural-creștină „Andrei Șaguna” din municipiul

Mănăstirea Toplița, județul Harghita

Sfântu Gheorghe și Fundația cultural-creștină „Miron Cristea” din municipiul Miercurea Ciuc, întreprind numeroase demersuri pentru sprijinirea Bisericii Ortodoxe de aici, printre care amintim numeroase audiențe la vrednicii de pomenire Patriarhul Teoctist Arăpașu și la Mitropolitul Antonie Plămădeală al Ardealului.

În cadrul Zilelor „Nicolae Colan” de la Sfântu Gheorghe, din 4-5 decembrie 1993, în prezența Mitropolitului Antonie Plămădeală, se discută problema înființării unei Episcopii cu sediul la Sfântu Gheorghe sau Covasna. În ședința Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului din 9 ianuarie 1994 a fost propusă pe ordinea de zi, de către Mitropolitul Antonie Plămădeală, după discuția preliminară cu Patriarhul Teoctist și membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, înființarea unei episcopii pentru zona Harghita-Covasna. La data de 11 ianuarie 1994, Adunarea Națională Bisericească a hotărât înființarea acestei noi eparhii. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat apoi, în ședința din zilele de 22-23 martie 1994, la propunerea Adunărilor Eparhiale ale Arhiepiscopiei Sibiului și Episcopiei Alba Iuliei, organizarea și delimitarea teritorială a Episcopiei Covasnei și Harghitei, cu reședința în municipiul Miercurea Ciuc.

În prezența Mitropolitului Antonie Plămădeală al Ardealului, în 31 mai 1994, la Catedrala ortodoxă din municipiul Miercurea Ciuc s-a constituit Adunarea Eparhială a Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei, iar în 12 iulie 1994, Colegiul Electoral Bisericesc a procedat la alegerea întâistătătorului nou-înființatei Episcopii a Covasnei și Harghitei, cu sediul la Miercurea Ciuc, sufragană a Mitropoliei Ardealului, în persoana Arhimandritului Ioan Selejan - superiorul Așezămintelor românești de la Ierusalim și Iordan. La praznicul Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanul, în 20 iulie 1994, la mănăstirea „Sfântul Ilie” din orașul Toplița, județul Harghita, s-a săvârșit hirotonia Preacuviosului Părinte Arhimandrit Ioan Selejan întru arhieru, ca episcop al Covasnei și Harghitei, fiind întronizat la 25 septembrie același an, la Miercurea Ciuc. Au slujit Preafericitul Părinte Petru Patriarhul Alexandriei și al întregii Africi, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist și alți ierarhi membri ai Sfântului Sinod.

În cei 20 ani de păstorire, Episcopul Ioan Selejan a înmulțit, dezvoltat și crescut numărul parohiilor de la 99 la 135 de unități, a hirotonit 90 de preoți, s-au construit 34 de biserici, 7 mănăstiri și schituri, 5 capele militare, 25 de case parohiale, au fost reparate 96 de biserici și 67 de case parohiale au fost restaurate și repictate 49 de biserici. Iar duminică 23 august 2009, s-a mai scris o dată de aur în hronicul Ortodoxiei de pe aceste bătrâne și vitregite meleaguri: cu prilejul împlinirii a 15 ani de existență a Episcopiei Covasnei și Harghitei, întâistătătorul acestora a fost înălțat în treapta Arhiepiscop, de către Preafericitul Părinte Daniel Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

În urma mutării la veșnicele lăcașuri a vrednicului de pomenire Mitropolit al Banatului dr. Nicolae Corneanu, la 16 decembrie 2014, membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-au ales, în scaunul mitropolitan vacant, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Ioan Selejan al Covasnei și Harghitei, iar a patra zi de Crăciun - duminică, adică în data de 28 decembrie 2014, a avut loc, în Catedrala Mitropolitană din Timișoara, ceremonia de întronizare a noului chiriarh - Părintele Ioan Selejan - Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului.

RUGĂCIUNE ȘI COMPASIUNE PENTRU VICTIMELE DE LA CARACAL

Patriarhia Română își exprimă sincera compasiune și solidaritate față de durerea prin care trece familia tinerei Alexandra Măceșanu, victima unei răpiri care a indignat puternic societatea românească în aceste zile.

În așteptarea rezultatului cert al anchetei autorităților care cercetează acest caz cutremurător, Patriarhia Română îndeamnă pe toți preoții și credincioșii să o pomenească în rugăciuni pe Alexandra, pe părinții și rudele îndurerate ale acesteia.

Ne exprimăm speranța că acest caz va fi elucidat în cel mai scurt timp posibil de către autorități, iar cei vinovați vor fi pedepsiți conform legilor în vigoare. Totodată, ne îngrijorează numărul crescând al femeilor care devin victime ale violenței și ale traficului de persoane, fapt care degradează demnitatea umană și pacea socială.

În acest sens, pe lângă rugăciune, trebuie intensificate acțiunea de solidaritate cu familiile afectate și promovarea unui comportament responsabil în societate.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

INTERPELARE A PĂRINTELUI MITROPOLIT IOAN ÎN PLENUL CONSILIULUI LOCAL AL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA – 3 AUGUST 2019

„Domnule primar și onorat Consiliu, v-aș îndemna ca și dumneavoastră, în limita posibilităților, dacă bugetul vă permite și când îl puteți echilibra, cred că ar trebui să mai măriți numărul celor care lucrează în Poliția Locală, pentru siguranța cetății și a cetățeanului, pentru că valul de nesiguranță, valul altor tulburări vine spre noi. Mai mult, știți foarte bine că din nefericire moartea albă a bătut de o vreme și la porțile Timișoarei. De aceea, toate investițiile și tot ceea ce faceți sunt foarte bune, dar haideți să facem ceea ce este excepțional – să avem grijă de copiii care să poată merge nestingheriți și în siguranță la școală, școlile să fie bine păzite, pentru că din nefericire trăim în momentul de față într-un război asimetric social; un om a mișcat și pune în mișcare o țară”, a

afirmat mitropolitul Ioan al Banatului. La începutul discursului său din ședința festivă a CL Timișoara, Mitropolitul Ioan a cerut un moment de reculegere pentru Alexandra Măceșanu, minora ucisă la Caracal.

ADNOTĂRI TEOLOGICE (IV)

† DANIL Arhiereul

Metafore și icoane biblice ale Rugăciunii lui Iisus: Sabia de foc vâlvăitoare a heruvimilor păzitori ai drumului către pomul vieții (Facere 3, 24); rugul aprins din Sinai și stâlpul de foc călăuzitor al poporului ales prin pustie; toiagul înflorit al preoției lui Aaron; focul din cer pogorât la sfințirea templului din Ierusalim, în urma rugăciunii lui Solomon; focul din cer pogorât de către Sfântul prooroc Ilie peste jertfa sa de pe Carmel; sfeșnicul de aur de la cortul sfânt și de la templul sfânt; cădelnița de aur de la cortul sfânt și cădelnița de aur a îngerului din Apocalipsă (8, 3); lumina pusă în sfeșnic din Predica de pe Munte, ca să lumineze tuturor celor din casă (Matei 5, 15); candelile aprinse ale celor cinci fecioare înțelepte, ieșite întru întâmpinarea Mirelui; focul dumnezeiesc aruncat de Iisus pe pământ (Luca 12, 49); limbile de foc ale Duhului Sfânt de la Rusalii și potirele de aur cu tămâia Rugăciunii lui Iisus ale celor douăzeci și patru de bătrâni din Apocalipsă 5, 8 (cf. Filocalia VIII, pg. 641). Creștinul este templu al Duhului Sfânt (I Corinteni 3, 16), iar mintea este chivot al lui Hristos, având în sine tablele legii evanghelice, vasul de aur cu mană cerească și toiagul înflorit al Rugăciunii lui Iisus.

La început, mintea ostenitoare și nevoitoare prin Rugăciunea lui Iisus este asemenea unui pustiu, în care răsare rugul aprins rugător și se înalță stâlpul de foc călăuzitor. Pe cea de-a doua treaptă duhovnicească, mintea este un altar, aprins de focul dumnezeiesc, precum templul lui Solomon din Ierusalim și altarul Sfântului prooroc Ilie de pe Carmel. Pe cea de-a treia treaptă duhovnicească, mintea este și devine un chivot sfânt al lui Dumnezeu: „Și s-a deschis templul lui Dumnezeu, cel din cer – prin Rugăciunea lui Iisus –, și s-a văzut în templul Lui chivotul legământului Său...” (Apocalipsă 11, 19). De aceea am putea spune că, dacă s-ar pune pe un taler al balanței sufletului și ar sta la în loc toate cunoștințele teologice, biblice, patristice, dogmatice și neopatristice, iar pe celălalt taler s-ar pune și ar sta singură Rugăciunea neîncetată a minții și a inimii, această binecuvântată lucrare lăuntrică ar cântări singură mai mult decât toate celelalte la un loc. Toate cunoștințele teologice sunt sfeșnicul de aur, dar Rugăciunea minții și a inimii este lumina mistică aprinsă în acest sfeșnic.

Sufletul dăruit de Dumnezeu cu talantul lăuntric al Rugăciunii minții și a inimii este în lume și între oameni precum toiagul de migdal înflorit și înmiresmat al preoției alose a lui Aaron, de la cortul sfânt și din chivotul sfânt. Toți nevoitorii și lucrătorii rugăciunii filocalice isihaste sunt toiege înflorite ale lui Hristos în templul și în chivotul Bisericii Sale Ortodoxe.

„Omul cel vechi” și „omul cel nou” (Efeseni 4, 22-24; Coloseni 3, 9-10): În teologia Sfântului Apostol Pavel, „omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El”, adică cu Hristos (Romani 6, 6); de aceea apostolul neamurilor ne îndeamnă, scriind efesenilor: „Să vă dezbrăcați de viețuirea voastră de mai înainte, de omul cel vechi, care se strică prin poftele amăgitoare, și să vă înnoiți în duhul minții voastre, și să vă îmbrăcați în omul cel nou, cel după Dumnezeu, zidit întru dreptate și în sfințenia adevărului.” (Efeseni 4, 22-24). Iar colosenilor le scrie: „Nu vă mințiți unul pe altul, fiindcă v-ați dezbrăcat de omul cel vechi, dimpreună cu faptele lui, și v-ați îmbrăcat cu cel nou, care se înnoiește, spre deplină cunoștință, după chipul Celui ce l-a zidit.” (Coloseni 3, 9-10).

„Omul cel vechi” este omul izgonit din rai, iar „omul cel nou” este omul care, prin Botez, Mirungere și Euharistie și prin Spovedanie, aude cuvintele: „Astăzi vei fi cu Mine în rai.” (Luca 23, 43). „Omul cel vechi” este omul păcatului, al patimii și al fărădelegii, iar „omul cel nou” este omul convertit prin pocăință, renăscut prin har și înnoit prin Duh, ajuns la închinarea în Duh și Adevăr (Ioan 4, 23-24). „Omul cel nou” este „omul din lăuntru” (Romani 7, 22), care este pe cale sau chiar a descoperit Împărăția lui Dumnezeu înlăuntru său (cf. Luca 17, 21), sau „omul cel tainic al inimii”, după cuvintele Sfântului Apostol Petru (I Petru 3, 4).

„Omul cel vechi” îl ucide pe Abel, își vinde dreptul de întâi născut (Esau); îl vinde pe Iosif în Egipt; se răzvrățește împotriva lui Moise (Core, Datan și Aviron) și împotriva lui David (Abesalom); smulge taina vieții lui Samson (Dalila); păcătuiește cu Batșeba (David); pune la cale uciderea cu pietre a nevinovatului Nabot, ca să-i răpească via (Izabela) și a Sfântului Arhidiacon Ștefan, năpustindu-se asupra lui cu ură; cere daruri de la Neeman Sirianul, cel vindecat de lepră (Ghehazi), îndeamnă pe Iov să blesteme pe Dumnezeu, ca să moară (femeia lui Iov); ridică chip de aur în vale Dura (Nabucodonosor); poruncește uciderea pruncilor (Irod), trăiește cu femeia fratelui său (celălalt Irod); își cere partea de avere de la tatăl său și pleacă în țară îndepărtată (fiul risipitor); pleacă întristat de la întâlnirea cu Iisus, pentru că are multe avuții (tânărul bogat); îl vinde pe Mântuitorul pentru treizeci de arginți (Iuda) și se leapădă de Domnul de trei ori (Petru); judecă și osândește pe Mântuitorul la moarte prin răstignire (Anna și Caiafa, Pilat și Irod); ascunde din prețul țarinii (Anania și Safira); cere scrisori de la arhierei ca să aducă legați în Ierusalim pe ucenicii Domnului din Damasc (Saul din Tars); poruncește să i se taie Sfântului Apostol Iacob capul cu sabia (Irod

Antipa); provoacă răscoală în Efes, în numele zeiței Diana (argintarul Dimitrie); pentru dragostea lumii de acum îl părăsește pe Sfântul Apostol Pavel, ducându-se în Tesalonic (Dimas); poruncește să fie pălmuit Sfântul Apostol Pavel (arhiereul Anania) și nu-l primește pe Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan (Diotref). „Omul cel vechi” fuge de la fața Domnului cu corabia la Tarsis (Iona), iar „omul cel nou” se roagă din pântecul chitului (precum Samson în Gaza) și merge, în cele din urmă, propovăduind în Ninive. „Omul cel vechi” trăiește cu nostalgia căldărilor cu carne din Egipt, precum mulți evrei în pustie, pe când „omul cel nou” este adăpat cu apă din stâncă și hrănit neîncetat cu mană din cer.

„Omul cel nou” în Hristos aduce jertfă bineprimită lui Dumnezeu, precum Abel; umblă neîncetat cu Dumnezeu (Enoh); contemplă curcubeul legământului (Noe); primește pe Sfânta Treime la stejarul Mamvri (Avraam); își poartă crucea pe Moria (Isaac); se împacă cu fratele său (Iacob); fuge de ispita femeii lui Putifar și îi iartă pe frații săi care l-au vândut în Egipt (Iosif); plânge în rugăciune la ușa cortului de la Șilo (Ana, mama lui Samuel) și la picioarele Mântuitorului (femeia păcătoasă); se roagă, îngenunchind de trei ori pe zi, în Babilon, având fereastra deschisă înspre Ierusalim (proorocul Daniel); se întoarce smerit și pocăit la tatăl său, lăsând în urmă turma de porci în țara îndepărtată (fiul risipitor); împarte jumătate din avere la săraci și întoarce împătrit celor pe care i-a nedreptățit (Zaheu); aduce mir de nard la Cina din Betania (Maria); își pleacă capul pe pieptul Mântuitorului la Cina cea de Taină (Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan); plânge cu amar pentru întreita lepădare (Sfântul Apostol Petru); se pocăiește răstignit pe cruce de-a dreapta Domnului (tâlharul mântuit); aleargă în Dimineața Învierii la mormântul Mântuitorului (Sfânta Maria Magdalena); mărturisește pe Hristos în călătorii misionare și în epistole neotestamentare (Sfântul Apostol Pavel); se întoarce din Roma, convertit și botezat, la episcopul Filimon din Colose, de la care fugise (Onisim) și spală picioarele sfinților (văduva trecută în lista văduvelor).

Simbolul omului celui vechi este Cain, iar icoana omului celui nou este Abel. Simbolul omului celui vechi este Esau, iar icoana omului celui nou este Iacob. Simbolul omului celui vechi este faraon, iar icoana omului celui nou este Moise. Simbolul omului celui vechi este Saul, dar și filisteanul Goliat și răzvrătitul Abesalom, iar icoana omului celui nou este psalmistul, proorocul și împăratul David. Imaginea omului vechi este Ahab și Izabela, regii idolatrii, iar icoana omului celui nou este Sfântul prooroc Ilie. Imaginea omului vechi este Iacomul Ghehazi, iar icoana omului celui nou este Sfântul prooroc Elisei. Nabucodonosor este chipul omului celui vechi, iar Sfântul prooroc Daniel este icoană a omului celui nou. Simbolul omului celui vechi este Iuda trădătorul și vânzătorul, iar icoana omului celui nou este Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan. Simbolul omului celui vechi este tâlharul cel răzvrătit și nepocăit, de-a stânga, iar chipul omului celui nou este tâlharul cel pocăit și mântuit, de-a dreapta. Simbolul omului celui vechi este Saul din Tars, iar icoana omului celui nou este sfântul Apostol Pavel. Răbufniri ale omului celui vechi în oamenii cei noi, au fost atunci când Noe s-a amețit de vin, când Lot a fost îmbătat de fiicele sale, când Aaron a făcut vițelul de aur sau când David a păcătuit cu Bașeba și a ucis pe Urie.

„Omul cel vechi” își întoarce fața și privește întotdeauna spre Sodoma, precum femeia lui Lot și spre drogul de aur al lui Acan, de la Ierihon, jucând în pustia vieții împrejurul vițelului de aur; pe când „omul cel nou” privește neîncetat spre Hristos – „Soarele Dreptății”, precum Sfinții Apostoli la Înălțarea Domnului (Faptele Apostolilor 1, 10-11), trăind

neîncetat „cu ochii ațintiți asupra lui Iisus, începătorul și plinitorul credinței” (Evrei 12, 2). „Omul cel vechi” vrea să-și pună capăt zilelor, precum temnicerul din Filipi, iar „omul cel nou”, crezând în Hristos, spală rănilor sfinților Apostoli Pavel și Sila în dimineața vieții lui, primind Botezul și crezând în Dumnezeu, precum același temnicer, convertit și mântuit (Faptele Apostolilor 16, 27-34). Toată istoria și revelația biblică se mișcă în spirală pentru transformarea „omului vechi” în „omul cel nou” și pentru restaurarea și ridicarea omului prin Hristos, de la desfigurare la transfigurare. „Omul cel vechi” se roagă fățarnic în templu, iar „omul cel nou” întoarce întotdeauna și obrazul celălalt și nu îndrăznește nici ochii să și-i ridice spre cer, rostind neîncetat rugăciunea vameșului din pilda Mântuitorului.

La înfricoșătoarea Judecată de Apoi, caprele cele de-a stânga vor fi cei în care a precumpănit „omul cel vechi”, iar oile cele de-a dreapta vor fi acei în care a covârșit „omul cel nou”.

Ortodoxia și celelalte confesiuni: Catholicosul Timotei al Bisericii Răsăritului (sc. VIII-IX) spunea unui calif: „Să ne închipuim că suntem cu toții într-o casă întunecată, în miez de noapte. Fiind noapte și casa întunecată, dacă se întâmplă ca un Mărgăritar prețios să cadă în mijlocul oamenilor și toți își dau seama de existența lui, fiecare se va strădui să culeagă Mărgăritarul, care nu le va fi hărăzit tututor, ci doar unuia singur, căci unul se va alege cu Mărgăritarul însuși, pe când altul doar cu un ciob de sticlă sau al treilea cu o piatră sau o bucată de glod, însă fiecare se va crede fericit și mândru că doar el este deținătorul adevărat al Mărgăritarului (adică al adevărului revelat al credinței n.n.). Însă când noaptea și întunericul se ridică și vine lumina și ziua („Ziua Domnului” la Judecata de Apoi n.n.), atunci fiecare dintre acei oameni care au crezut că Mărgăritarul este al lor își va întinde și își va desface mâna spre lumină, care singură poate să arate ce poartă fiecare în ea. Cel care deține Mărgăritarul (adică Ortodoxia sau credința cea adevărată în Dumnezeu n.n.) se va bucura și va fi fericit și mulțumit de acesta, iar cei care țin în mână doar cioburi de sticlă și bucăți de piatră (eterodocșii, ereticii și schismaticii n.n.), vor plânge și se vor întrista, vor suspina și vor vărsa lacrimi (cu amar n.n.)” (cf. Philip Jenkins, Istoria pierdută a creștinismului, București: Baroque Books & Arts, 2018, pg. 32-33).

În acest cuvânt plin de înțelepciune, casa învăluită în întuneric este lumea și existența ei istorică; oamenii sunt comunitățile; religiile, confesiunile, semințiile și popoarele; Mărgăritarul unic și adevărat este credința creștin ortodoxă în Fiul lui Dumnezeu Întrupat, Domnul nostru Iisus Hristos; cioburile de sticlă sau bucățile de glod și piatră sunt rătăcirile eterodoxe, eretice, schismatice și sectare, iar risipirea întunericului prin ivirea zorilor de lumină este A Doua Venire a Domnului, Învierea morților și Judecata de Apoi, când se va adevăra pentru veșnicie Adevărul Dumnezeiescului Mărgăritar Iisus Hristos și al Bisericii Sale creștin ortodoxe.

DUHOVNIC ȘI DUHOVNICIE ÎN SLUJIREA PREOȚEASCĂ DE IERI ȘI DE AZI

TUDOR-IOAN MUNTEAN

INTRODUCERE

„Satul este localitatea rurală ai cărei locuitori se ocupă, îndeosebi, cu agricultura, fiind constituit din case și gospodării locuite în majoritate de țăranii”¹. În acești termeni este definit satul ca formă de organizare administrativă și teritorială.

Cu toate că, în comparație cu orașul, satul este mai mic, chiar dacă nu are o putere economică și un spor demografic la fel de mare ca și orașul, totuși acest lucru nu ar reflecta cătuși de puțin vreo inferioritate spirituală (religioasă) a mediului rural comparativ cu cel urban.

Importanța sau rolul fundamental al satului este reflectat de însăși dumnezeieștile cuvinte ale Sfintei Scripturi. Atât Vechiul cât și Noul Testament expun în cuprinsul lor importanța satului. Spre exemplu în scrierile vechitestate satul apare, ca loc în care datinile și tradițiile mozaice sunt păstrate (ca exemplu avem Estera IX,19: „De aceea ludeii din provincie, care locuiesc în sate neîntărite, petrec ziua de paisprezece a lunii Adar în veselie și ospețe, ca zi de sărbătoare, trimițându-și daruri unii altora; iar cei ce trăiesc în orașe petrec și ziua de cincisprezece a lunii Adar în mare veselie, trimițând daruri vecinilor”²). În Noul Testament, Sfintele Evanghelii ne prezintă faptul că și satele se bucurau de cinstea de a-L primii și găzdui pe Mântuitorul (avem ca exemplu la Matei IX,35, unde se spune: „Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățând în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor”³).

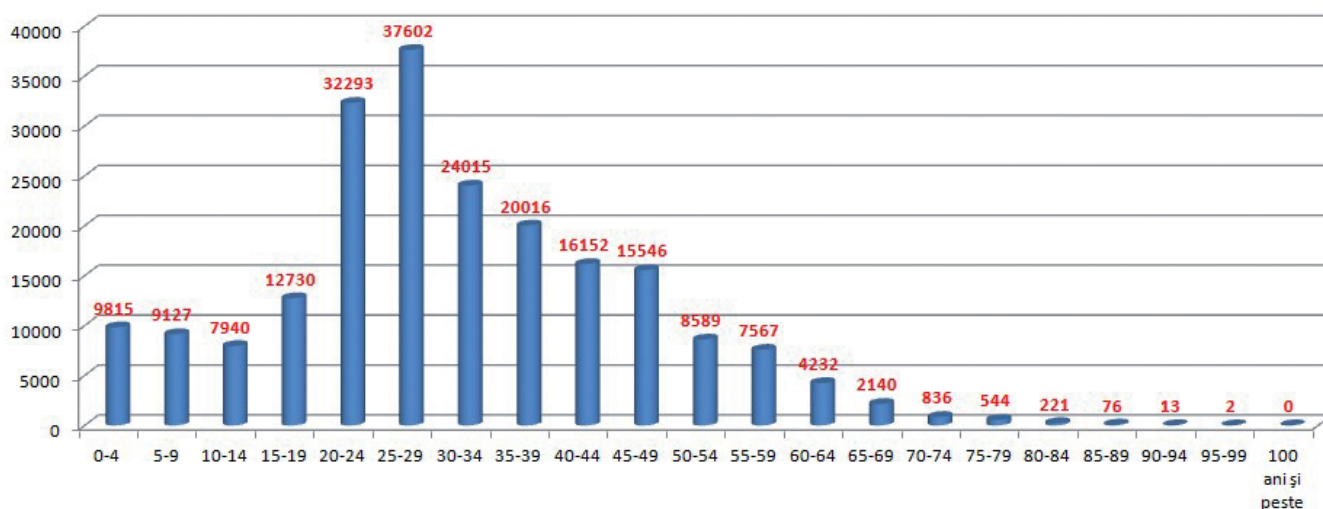
Din aceste exemple se poate observa importanța satului, importanță oferită de prezența divinității și de manifestarea puterii acesteia în cuprinsul așezărilor rurale.

1 https://basilica.ro/cuvântul-rostit-de-patriarhul-româniei-la-proclamarea-anului-omagial-și-comemorativ-2019-text-integral/#_ftn1 (02.04.2019) apud. DICTIONARUL EXPLICATIV AL LIMBII ROMANE, ediția a 2-a, rev., Ed. Univers Enciclopedic, București, 2016, p.1076.

2 *Biblia*, Ed. I.B.M.O., București, 2015, p.532

3 *Ibidem*, p.1107

Numarul de romani care au plecat in 2016 din tara pentru cel puțin un an, pe grupe de varsta

4

Toată această atenție pe care divinitatea o acordă satului nu face altceva decât să reliefeze importanța deosebită pe care satul o are în cadrul identității naționale și religioase a poporului (în cazul de față vorbim despre poporul român).

Părintele Dumitru Stăniloae subliniază foarte frumos, conlucrarea dintre Dumnezeu și țăranul român, care nu face altceva decât să răspundă la chemarea lui Dumnezeu, manifestată sub forma impulsurilor sentimentale care sunt declanșate în sufletul țăranului. Astfel părintele Stăniloae spune următoarele despre această conlucrare: „Vede pe Dumnezeu în taina naturii. Un peisaj frumos al naturii e pentru el un adevărat rai. El simte atât de aproape de om pe Dumnezeu, pe Maica Domnului”⁵.

Astfel se poate observa că, importanța și sacralitatea satului, în general, și a celui românesc, în special, este evidențiată atât de Sfânta Scriptură cât și de părinții care și-au adus contribuția la tezaurul scrierilor teologice românești.

Dar cu toate acestea, satele românești, în special și România, în general, se confruntă cu o depopulare masivă. În cazul satelor, populația tânără migrează spre orașe dar și spre alte țări, astfel că vârstnicii dintr-un sat ajung să fie cei care sunt prezenți o bună parte în viața copiilor, care sunt lăsați de părinți în grija acestora.

De exemplu, conform unui sondaj făcut în 2017, în anul 2016, peste 210.000 români au ales să părăsească țara pentru cel puțin 12 luni.

Data fiind această problemă majoră cu care se confruntă satul românesc, preotul trebuie să facă tot ce îi stă în putință, pentru a menține vie flacăra credinței în satele românești, care după cum se observă, devin tot mai depopulate.

CAPITOLUL I. Cercetarea duhovnicească a păstoriților din parohie

I.1. Spovedania ca mijloc fundamental de pastorație

În demersurile sale ca păstor de suflete, preotul trebuie să pună la loc de cinste în activitatea sa Sfânta Taină a Spovedaniei.

Preotul trebuie să îi determine pe locuitorii satului, în legătură cu importanța și necesitatea spovedaniei în viața lor și de faptul că aceasta reprezintă un mijloc fundamental de păstrare a credinței și dragostei dintre ei (ca membri ai comunității respective), deoarece „Spovedania nu este o obligație, formală și juridică, ci este o necesitate ființială”⁶.

⁴ https://economie.hotnews.ro/stiri-finante_bani-21975103-2016-populatia-romaniei-scazut-122-000-persoane-coborand-19-6-milioane-romani-anul-trecut-peste-210-000-romani-preferat-plece-din-tara-pentru-cel-putin.htm (03.04.2019)

⁵ https://basilica.ro/cuvantul-rostit-de-patriarhul-romaniei-la-proclamarea-anului-omagial-si-comemorativ-2019-text-integral/#_ftn1 (02.04.2019) apud. Pr.Prof.Dr. Dumitru Stăniloae, *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1992, p.105

⁶ Pr.prof. Ion Buga, *Pastorală, Calea preotului*, Ediția a II-a, revăzută și adăugată, Ed. Sfântul Gheorghe-Vechi, 1999, p.174

Oamenii trebuie învățați (bineînțeles de către preot în activitatea lui pastorală) că Taina Spovedaniei nu este ceva formal, ceva simplu și neînsemnat ce se rezumă la un simplu dialog între preot și credincios, căci „doar în aparență problema spovedaniei este simplă fiindcă, de fapt, este lucrul cel mai delicat și, prin urmare, cel mai anevoios”⁷.

Taina spovedaniei a avut, are și va avea un rol important în sânul unei comunități, în vederea păstrării vii a credinței creștine și a bisericii ce ține în unitate și bună înțelegere comunitatea (în cazul de față, referindu-ne la satul românesc).

Acest caracter fundamental al spovedaniei, îl surprinde și profesorul Milan Şesan, care spunea că: „Păcatele trebuiesc mărturisite integral, pentru ca sufletul credinciosului să se nască la o viață nouă, să se îndrepte și să devină mai bun”⁸.

Așadar în zilele noastre preoții din parohiile de la sate, după cum s-a precizat în introducere, se confruntă cu o depopulare a satelor. Populația tânără (mai exact adolescenții și tinerii cu vârste între 20-30 ani), dar și populația adultă, părăsesc satele lor natale (temporar sau permanent) și emigrează spre orașe mari ale României sau chiar spre alte țări.

Acest fapt reprezintă o cauză ce duce la stingerea focului viu al credinței, tradiției și identității satului. Chiar dacă în sat mai rămân vârstnicii și nepoții, pe care aceștia îi îngrijesc, ei vor menține în continuare flacăra credinței, dar în cele din urmă vârstnicii vor murii, iar nepoții vor crește și probabil vor pleca din satul natal.

Aici intervine rolul preotului din sat. Acesta trebuie să facă tot posibilul să mențină în sufletul omului focul viu al credinței și atașamentul față de satul natal. El ca păstor al sufletelor satului, trebuie să se apropie de oameni, să-i cunoască, să-i mângâie și să-i îndrepte, dar cel mai important, preotul are rolul de a încerca să-i determine pe cei care pleacă din sat să nu plece definitiv, să le pună în suflet dorința de a se întoarce și a nu își uita rădăcinile.

Modalitatea fundamentală prin care el poate realiza toate acestea este calea Spovedaniei. Doar astfel el va putea să se apropie mai mult de oamenii din sat devenindu-le părinte, mângâietor și îndreptător. Tot prin intermediul acestei taine el poate păstra unitatea de credință a sătenilor prin împăcarea acestora și prin eliminarea oricărui conflict și vrajbă care ar putea exista între membrii satului. În scaunul spovedaniei acesta trebuie să îi îndemne pe săteni la iubire și înțelegere. „Mântuitorul preciza, că păcatele ce le săvârșesc credincioșii se referă atât la Dumnezeu, cât și la semenii, și ele trebuiesc iertate pentru a nu constitui o barieră între credincios și Dumnezeu și semenii, mai ales că baza relațiilor creștine o constituie dragostea”⁹. Tot legat de modul în care Spovedania contribuie la păstrarea unității de credință a unei comunități, Sfântul Ioan Gura de Aur spunea: „prin harul Său Dumnezeu șterge păcatele și face pe cel ce a păcătuit la fel cu cel ce nu a păcătuit”¹⁰.

Așadar preotul trebuie să își dedice foarte mult timp cunoașterii comunității și păstrării înțelegerii dintre săteni, întrucât el este un iconom al tainelor și al vocii lui Dumnezeu, cu alte cuvinte este vocea profetică al lui Dumnezeu în istorie, voce care îndeamnă oamenii la unitate și înțelegere, după exemplul divin, întrucât Dumnezeu este comuniune și unitate de persoane.

I.2. Sfânta Liturghie- punctul central al vieții religioase

În satul românesc unitatea de credință, iubirea dintre săteni, dar și atașamentul față de glia strămoșească, preotul trebuie să le asigure prin mai multe căi liturgice. Am amintit deja de Sfânta Taină a Spovedaniei, la aceasta el mai trebuie să adauge Sfânta Euharistie și Sfânta Liturghie. Desigur că Spovedania și Euharistia le poate săvârși și fără a oficia Liturghia (spre exemplu, când omul este bolnav la pat, atunci preotul trebuie să vină pentru a-i administra cele două Taine).

Însă atunci când preotul nu este nevoit să rezolve situații excepționale, el trebuie să călăuzească satul pe urcușul duhovnicesc, începând cu ajutorul oferit omului de a-și schimba în bine modul de viață și culminând cu înfrățirea și unirea comunității prin împărtășirea cu Hristos a tuturor din același potir, cu alte cuvinte preotul prin Liturghie trebuie să îi așeze pe toți locuitorii satului la masă cu Hristos, pentru a se împărtăși din ospățul veșniciei, întrucât „în cadrul fiecărei Euharistii, avem o îndoită prefacere: pâinea și vinul se prefac în Trupul și Sângele Lui, iar preotul se prefac în Hristos”¹¹.

⁷ Ibidem, p.171

⁸ Prof.Univ.Dr.Milan Şesan, *Despre mărturisirea păcatelor* în revista „Mitropolia Banatului”, Anul X, Nr.1-2, Ianuarie-Februarie,1960,Ed.Mitropoliei Banatului,p.61

⁹ Ibidem,p.60

¹⁰Ibidem,p.68 apud. Sfântul Ioan Gură de Aur, Predica 8

¹¹ Pr.prof. Ion Buga, o.c , p.155

Biserica din Jupânești, județul Timiș

Așadar se poate observa că „în liturghie << facem >> în chip tainic și iconomic, dar nu mai puțin real, un Dumnezeu viu, pe Care îl împărtășim și îl mâncăm, nu << simbolic >>, ci dumnezeiște de real (cf. In. VI, 48-63)”¹².

În tot acest demers pentru a aduce pe credincioșii satului la unitate și la potirul unde se află Hristos, preotul joacă un rol important prin implicarea și modul în care el tratează toată această lucrare, deoarece „pe credincioși nu-i aduce și nu-i păstrează în biserică nici scurttimea și nici lungimea slujbei, ci trăirea preotului, seriozitatea lui liturgică”¹³, prin urmare preotul este un punct important pe care se sprijină viața religioasă a satului păstorit de el.

Preotul trebuie să fie atent la tot pasul, orice faptă a sa să o săvârșească cu devotament și iubire față de Dumnezeu și față de păstoriții săi. „Dacă nu vom acorda întreaga atenție oricărui detaliu, riscăm să realizăm o lucrare discordantă și deci insuficientă sau, și mai trist, ceva caricatural”¹⁴.

Cap.II. Duhovnicia în funcție de diferite categorii¹⁵

II.1. Pastorația adulților

În perioada copilăriei și chiar și în cea a tinereții deosebirea de gen nu erau așa importante, dar după ce omul ajunge la perioada maturității, aceste deosebiri contează. Tocmai din acest motiv în pastorația sa, preotul, trebuie să țină cont de acest detaliu întrucât pentru bărbat trebuie să folosească o abordare, iar pentru femeie altă abordare.

¹² *Ibidem*, p.158

¹³ *Ibidem*, p. 152

¹⁴ *Ibidem*, p.150

¹⁵ Urmează o detaliere a pastorației pe categorii de vârstă conform împărțirii spovedaniei pe categorii de vârstă, vezi *Îndrumarul Duhovnicului*, Lucrare alcătuită de pr. Eugen Drăgoi, Ed. Partener, Galați, 2006, p.26-96

II.1.1. Pastorația bărbaților

„Datoria tatălui în familie, datoria bărbatului în societate și în diferite funcții publice este de a fi din toate punctele de vedere un exemplu viu, un model de cinste, de corectitudine, de omenie și de înaltă moralitate”¹⁶. Așadar se poate observa rolul important de „coordonator” pe care bărbatul îl are în celula familiei și a societății.

Un mod de viață imoral ar duce la grave probleme în familie și în societate (în domeniile în care administrația o deține bărbatul). În cazul concret al satului dacă bărbații comunității sunt conduși de imoralitate, atunci întreaga comunitate va avea de suferit (în ideea în care muncile agricole, funcțiile publice din sat, biserica, au ca membri bărbați, care au cuvânt decisiv în hotărârile administrative ce vizează toate aceste celule).

Din punct de vedere al fiziologiei, bărbații nu au acea sensibilitate pe care o au femeile și copiii, ei sunt mai reci, mai raționaliști. Cu toate acestea „preotul nu va trata niciodată pe bărbați cu vehemență, cu vorbe urâte, ci totdeauna cu dragoste, cu înțelegere și cu blândețe”¹⁷. În ciuda constituției sale psihologice bărbatul nu trebuie tratat de preot cu asprime, el trebuie tratat ca un fiu, ca un prieten, ca un apropiat al preotului. Doar cu blândețe și răbdare el își va conștientiza păcatele și își va schimba viața.

II.1.2. Pastorația femeilor

Spre deosebire de bărbat, femeia are un alt rol în societate, în general, și în comunitatea satului, în special. Femeia are rolul de a îngrijii și a asigura o căldură în căminul familial, astfel între ea, soț și copii să existe iubire și armonie, în caz contrar nu doar ea, dar și soțul și copiii vor risca să cadă într-o viață imorală, acest lucru având obârșia în comportamentul și viața imorală a mamei și soției.

Femeia nu are o abordare raționalistă asemenea bărbatului, ea are o concepție instinctuală și ușor influențabilă, fapt ce îl determină pe preot să aibă grijă ca femeile din parohia sa să păstreze calea credinței, iar în toate aceste demersuri este indicat ca el să fie ajutat de preoteasă.

Femeia joacă un rol important în formarea copiilor deoarece „nici o instituție publică sau particulară nu poate înlocui total pe mamă în creșterea și educarea copilului”¹⁸. Astfel o mamă cu principii creștine va crește un copil în lumina Evangheliei, motiv pentru care preotul trebuie să se implice în catehizarea femeilor.

II.2. Pastorația copiilor

Preotul din mediul rural trebuie în misiunea sa pastorală să nu neglijeze copiii din parohie. Prin programe catehetice acesta poate să-i formeze în duhul ortodoxiei.

Există fără doar și poate posibilitatea ca ei la maturitate să dorească să părăsească satul din dorința unui trai mai bun. În această situație preotul poate premedita un lucru: înstrăinarea de locul natal, adică în perioada copilăriei preotul poate viitorilor adulți să le insuflă dorința de a se reîntoarce în satul natal, ori de câte ori vor putea. Astfel în comunitate nu va avea loc fenomenul depopulării satului în ideea că satul nu va duce lipsă de locuitori și multe case vor fi pentru totdeauna nelocuite de copiii și nepoții celor care cândva au locuit acolo.

Mai ales în contextul în care mulți părinți pleacă la muncă în străinătate și își lasă copiii în grija neamurilor sau prietenilor, preotul trebuie să poarte de grijă cu multă atenție de situația lor (spirituală și materială), evitând pericolul posibilului abandon școlar.

II.3. Pastorația creștinilor vârstnici

„Bătrânețea se caracterizează prin slăbirea puterilor fizice și spirituale, printr-un declin general al omului”¹⁹. Cu alte cuvinte la senectute omul asemenea unei flori se ofilește, aflându-se la apusul vieții sale pământești. În toată această perioadă preotul trebuie să-l țină pe vârstnic în legătură cu Dumnezeu, neîncetat, prin Spovedanie și Euharistie (acestea în unele cazuri fiind administrate la pat deoarece mulți dintre ei cu greu se mai pot ridica, motiv pentru care aceștia nu pot participa în mod constant la cultul divin public). În ciuda acestor slăbiciuni fizice preotul trebuie să aducă și să țină biserica la om, dacă el nu poate fi adus la aceasta.

În toate demersurile de păstorire a vârstnicilor preotul trebuie să țină cont de faptul că „bătrânii trebuie tratați cu blândețe, cu dragoste, cu înțelegere, potrivit povățuirilor pe care ni le dă Sfântul Apostol Pavel, în cuvintele: << Pe bătrâni să nu-i înfrunți, ci să-i îndemni ca pe un părinte... >> (I Timotei V, 1-2)”²⁰.

¹⁶ Pr.Prof.univ.Dr. Gheorghe Lițiu, Pr.Lec.univ.Dr. Dorel Man, *Curs de Teologie Pastorală*, Ed. Universității din Oradea, Oradea, 2002, p.158

¹⁷ *Ibidem*, p.160

¹⁸ *Ibidem*, p.161

¹⁹ *Ibidem*, p.163

²⁰ *Ibidem*, p.165

II.4. Pastorația familiei creștine

Familia este primul nucleu social, tocmai din acest motiv preotul trebuie să lucreze neîncetat în jurul ei, pentru a o modela și călăuzi în duhul Evangheliei. Această instituție este cea care dă naștere noilor generații care pot alcătui în viitor membrii activi ai comunității creștine din sat. „ *Pentru preotul păstor de suflete este de însemnătate cunoașterea stărilor de fapt în familie din parohia sa; să laude și să aprecieze familiile bine întemeiate, iar pe de altă parte să intervină în anumite cazuri cu autoritatea duhovnicească pe care o are, pentru îndreptarea lucrurilor și restabilirea păcii și buneii conviețuiri în familie*”²¹.

Preotul trebuie să se folosească de sprijinul autorităților pentru a asigura familiilor din parohie un trai decent, astfel putând preveni, o posibilă emigrare a membrilor familiilor din sat. Cu alte cuvinte preotul trebuie să facă tot posibilul pentru a ocroti familiile din sat²².

Concluzii

Pe baza celor tratate anterior se poate spune despre satul românesc că stă la baza sau reprezintă un factor de bază al identității religioase și naționale a poporului roman (indiferent că vorbim de cetățenii români rămași în țară sau că vorbim de cei plecați și stabiliți în diasporă).

Cu toate că în sat se identifică un păstrător al datinilor și al credinței ortodoxe din România, el nu reușește în contextual actual, cum nu a reușit prea mult nici în cel apropiat zilelor noastre, să păstreze în cadrul său locuitorii deoarece nu poate asigura același trai social precum o face mediul urban. Astfel omul tinde să se îndepărteze de satul natal din dorința de a crea un mod de viață mai bun atât pentru el, cât și pentru familia lui.

Un lucru poate fi afirmat cu certitudine, și anume acela că satul românesc este amenințat cu depopularea. Preoții din satele păstorite de ei trebuie să facă tot posibilul ca să oprească acest fenomen, dacă nu în totalitate, măcar parțial (în idea că le pot așeza oamenilor în suflet dorul după satul natal și dorința de a se reîntoarce cât de des vor putea sau de ce nu chiar să rămână în sat și să facă naveta zilnic până la locul de muncă, în contextul în care omul are locul de muncă aproape de sat, și nu la o distanță mare).

Căile prin care preotul din sat poate realiza acest lucru sunt : Spovedania, prin care ajunge să cunoască și să se apropie de fiecare sătean în parte; Euharistia, prin care toți membrii satului se înfrățesc prin împărtășirea din același potir; o altă cale fiind pastorația adaptată la rolul pe care fiecare enoriaș îl îndeplinește în societate, prin buna conlucrare dintre autoritățile civile și biserică cu scopul de a se dezvolta traiul social din sat.

În concluzie, preotul prin toată activitatea sa misionară trebuie să îl ajute pe fiecare locuitor al satului păstorit de el să fie conștient de faptul că nu este o persoană oarecare (neînsemnată), ci este un mădular viu cu un rol important în viața comunității și bisericii din care face parte și că fără el (dar și fără urmașii lui) comunitatea sătească al cărei mădular viu este, riscă să devină bolnav și chiar să moară. De acest fapt cât se poate de adevărat trebuie să fie conștient fiecare locuitor din sat în mintea și inima lui.

Așadar rolul preotului este acela de a ține întreg și sănătos trupul bisericii și al comunității pe care el o păstorește. Întrucât păstorul care își iubește turma nu o lasă să se risipească.

Bibliografie

Biblia sau Sfânta Scriptură, Ed. I.B.M.O, București, 2015;

https://basilica.ro/cuvantul-rostit-de-patriarhul-romaniei-la-proclamarea-anului-omagial-si-comemorativ-2019-text-integral/#_ftn1 ;

https://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci-21975103-2016-populatia-romaniei-scazut-122-000-persoane-coborand-19-6-milioane-romani-anul-trecut-peste-210-000-romani-preferat-plece-din-tara-pentru-cel-putin.htm ;

Prof.Univ.Dr.Milan Șesan, *Despre mărturisirea păcatelor* în revista “Mitropolia Banatului”, Anul X, Nr. 1-2, Ianuarie-Februarie, 1960, Ed. Mitropoliei Banatului, p.60-68;

Pr.prof.Ion Buga, *Pastorala, Calea preotului*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Sfântul Gheorghe-Vechi, 1999;

Pr.Prof.univ.Dr.Gheorghe Lițiu, Pr.Lec.univ.Dr.Dorel Man, *Curs de Teologie Pastorală*, Ed. Universității din Oradea, Oradea, 2002;

Îndrumarul Duhovnicului, Lucrare alcătuită de pr. Eugen Drăgoi, Ed. Partener, Galați, 2006;

John Chryssavgis, *Reîntregirea sufletului arta îndrumării duhovnicești*, Ed. Cartea Ortodoxă, București, 2006.

²¹ *Ibidem*, p.157 apud. Preot Vasile Coman, *Hristos în familie*, Brașov, 1945

²² c.f John Chryssavgis, *Reîntregirea sufletului arta îndrumării duhovnicești*, Ed. Cartea Ortodoxă, București, 2006

TRANDAFIR COCÂRLĂ, ANIMATOR AL OMENIEI SATULUI BĂNĂȚEAN DIN TURNU-RUIENI

Preot PETRU-CRISTIAN CIRIC
Parohia Turnu-Ruieni

După cum se cunoaște, în ședința de lucru din 25 octombrie 2018, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat programul cadru pentru anul 2019, „Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești”.

În cuvântul său, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel arăta că „satul românesc, păstrător fidel al tradiției bisericești și culturii naționale, a fost de-a lungul timpului spațiul în care s-au dezvoltat și s-au desăvârșit valorile spirituale, culturale și morale ale neamului... În prezent, satul românesc traversează o criză gravă, fiind „răstignit” între idealizare nostalgică și abandonare practică, între identitate tradițională, și supraviețuire precară... O problemă majoră este astăzi depopularea satelor din cauza fenomenului emigrației sătenilor în străinătate... Biserica Ortodoxă Română susține dezvoltarea satului la nivel social, cultural și bisericesc... Prin urmare, este necesară o mai intensă solidaritate între parohiile urbane și cele rurale și mai multă cooperare cu autoritățile locale, regionale și centrale, pentru a susține și ameliora viața satelor”¹.

În acest sens s-a constatat că cooperarea cu autoritățile de stat este mai eficientă atunci când reprezentanții acestora, depășind cadrul rigid al unei anume politici, fie ea chiar și de partid, sunt pătrunși de spiritul specific omeniei românești menit să afirme elan creator în toate domeniile vieții sociale.

Referindu-ne la spiritul specific omeniei românești, cu competența unanim recunoscută, Nicolae Mărgineanu spunea: „Legea românească este unică pentru întreg neamul nostru... Ea este legea omeniei noastre, care exprimă însăși condiția umană și îndeplinește funcția unei adevărate „chei de boltă” în toate relațiile noastre sociale... Omenia este considerată o calitate dominantă... Într-adevăr, această „omenie” e suprema condiție a omului, pe care dacă el o împlinește, atunci în toate actele sale poți avea încredere. De aceea, judecata asupra oricărui om este întemeiată pe ea. Circulația în lumea toată are judecata asupra „binelui” sau „răului”... Expresia de „om bun” sau „rău” o folosim de fapt și noi, la orașe mai ales. Țăranul preferă criteriile de „omenie” sau „neomenie”. În ele se materializează însăși judecata neamului său... Să răspunzi la toate cu omenie, am spus noi în volburata noastră istorie.

Răzburarea aduce contra răzburare și astfel șirul nenorocirilor nu se mai gată. Omenia singură le închide. Ea este unită cu morala care stă la baza creștinismului. Ea are de a face cu învățătura lui Iisus... Omenia noastră (românească) nu este numai o lege morală, în sensul restrâns al cuvântului, ci este mai de grabă o lege strămoșească cu caracter global, care acoperă toate relațiile umane. Prin urmare și cele economice și chiar politice. În revoluția lui Avram Iancu, aproape toți tribunii au fost preoți, iar în Proclamația de la Izlaz rolul prim I-a avut Popa Șapcă... Cele mai multe din neînțelegerile dintre săteni, tot la preot se stingeau. Omenia a fost aplicată, de asemenea, și oamenilor cumsecade din alte neamuri, chiar dacă acestea erau dușmane... ”².

De aici rezultă foarte limpede că omenia ca lege strămoșească este structurată pe principiile moralei creștine, în spiritul Evangheliei. Poporul român s-a născut creștin, iar omenia s-a statornicit ca o sfântă tradiție, mai ales în viața satelor, unde oamenii erau legați deopotrivă de glia strămoșească și de Biserica românească, ce o păstra și o cultiva din generație în generație...

Faptul că omenia românească era cultivată în spiritul virtuților creștinești, o dezvăluie oricare din dicționarele limbii române. Bunăoară, în ultima ediție a DEX editat de Academia Română, cuvântul omenie este definit ca „un complex de calități alese, proprii unei persoane, purtare blândă, înțelegătoare, atitudine cuviincioasă, respectuoasă. Omul de omenie este bun, cumsecade, ospitalier, cinstit, iar fără omenie este lipsit de onestitate, (în mod) inuman, (în mod) nemilos. Cu omenie = binevoitor, afabil, cu bunăvoință, (în mod) cinstit corect ”³.

Deși aparțin unor vremi apuse, există nume rămase în memoria colectivă, vrednice de rememorat pentru modul în care au acționat în sprijinul omeniei românești-străbune, când aceasta era contestată, iar Biserica, fiindcă era animatoarea prin credință a acestui duh străbun, se afla pe lista de lichidare... Iar unul dintre bunii gospodari, mai mult decât un simplu primar, a fost și Trandafir Cocârlă originar din Turnu-Ruieni.

Dar pentru a înțelege mai bine această realitate se cuvine să facem, la început, o incursiune în viața politică și socială a României, în epoca de tristă amintire la care ne vom referi.

Pentru a ne forma această convingere vom folosi interviul realizat cu profesionalism jurnalistic de Dorina Sgarverdia, și publicat în volumul: „Un om peste vremi: Trandafir Cocârlă” (Editura Timpul, Reșița, 2011).

Cartea oferă posibilitatea de a-l cunoaște mai îndeaproape pe Trandafir Cocârlă pe baza interviurilor la care au participat personalități oneste ale vieții sociale, cu responsabilitate și măsura vorbei demne de toată încrederea.

Fără a face o inventariere a realizărilor aparținătoare perioadei în care a activat Trandafir Cocârlă în calitate de Prim-secretar și Președinte al Consiliului Județean Caraș-Severin, vom puncta doar înfăptuirile de care beneficiază și azi oamenii acestor locuri.

Anii în care Trandafir Cocârlă și-a desfășurat activitatea la Reșița (1970-1977) „au fost poate cei mai plini ani ai județului. Ai săi cu siguranță. A demarat multe proiecte. Județul înființat cu doi ani în urmă, era un fel de cenușăreasă a fostei regiuni Banat. În afară de industria Reșiței, nu avea mare lucru. Lui Trandafir Cocârlă i se datorește Caransebeșul ca oraș industrial. Oțelăria de la Oțelu-Roșu. Proiectele de turism... (pag.7). „Turismul a fost un domeniu exploziv în vremea lui Trandafir Cocârlă. S-a construit în șapte ani cât nu s-a construit în cei 50 la un loc... (pag.47) S-a făcut un program pentru dezvoltarea bazei hoteliere. Pe segmente: Băile Herculane, Semenic, Poiana Mărului, Muntele Mic, Secu s-a născut ca stațiune dintr-o idee a sa, s-a realizat Telescaunul de la Muntele Mic, la Poiana Mărului, hotelul... Plus un drum turistic care să plece din Caransebeș la Turnu-Ruieni, Borlova pe Cuntu și de acolo la Poiana Mărului... (pag.49) „Fântâna din centrul Reșiței este opera sculptorului Constantin Lucaci și a prieteniei cu Trandafir Cocârlă” (pag.7).

Pe de altă parte, s-au înființat în această perioadă plantații pomicole pe o suprafață de 7500 ha. Domașnea, Brebu, precum și stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă. Caraș-Severinul fiind printre primele în țară” (pag.51).

Dacă astăzi există la Reșița Universitatea „Eftimie Murgu”, la temelia ei stă Institutul de Subingineri înființat de Trandafir Cocârlă în primăvara anului 1971.(pag.52).

În urma unor demolări efectuate în această perioadă, „s-a născut actualul Liceu nr.3, Liceul de Muzică, clădirea unde este Grupul de Construcții. Montaj, Școala Generală nr.11, Liceul economic... (pag.62). În sfârșit, Liceul din Pipirig și Școala Generală 8 din Caransebeș, Liceul din Moldova Nouă tot atunci s-au construit. S-au construit Casa de copii din Reșița (pag. 63), precum și Muzeul din Reșița (pag. 79).

Dar și atunci când „a ocupat portofoliu de ministru al energiei electrice (1977-1985) a lucrat pentru locurile sale. Amenajarea hidroenergetică Bistra-Poiana Mărului stă mărturie...” (pag.7). În același timp, în 1982 a salvat „Liceul Pedagogic din Caransebeș, aflat în competiție cu cel din Arad...”(pag. 64).

În același context al activității publice, Trandafir Cocârlă s-a dovedit și un om de cultură. „Oameni ca el, spune profesorul Hadrian Daicoviciu, dincolo de faptul că erau „oameni politici, erau oameni ai locului, erau oameni ai pământului, oameni care au respectat cultura. Iar lui, istoria și cultura îi plăceau”(pag. 77).„Vreau să subliniez cu asta calitățile de om de cultură și sensibilitate față de istoria locală, de istoria zonei, de istoria Caransebeșului. El vibra pentru aceste locuri. Și dacă ai găsit un om care era politician și se gândea la aceste lucruri, nu puteai decât să te bucuri. ...Nu a fost un politician îndoctrinat. Altfel sigur a fost un politician care, formal, a aparținut vremurilor. În același timp, a deținut arta marilor politicieni” (pag. 78). Arheologul Gheorghe Lazarovici îl vedea pe Trandafir Cocârlă deopotrivă ca „om de omenie și om de cultură. Era un om pentru care cultura și istoria locală contau. Ori, un politician care cunoaște istoria locurilor, istoria pământului său, a unei comune nu face altceva decât să se lege sufletește de oamenii locului unde trăiește și unde guvernează. Pentru că asta trebuie să facă politicienii”(pag.79).

Format în spiritul omeniei satului bănățean, Trandafir Cocârlă s-a dovedit și un susținător al tradițiilor. Succesul lui este dat de faptul că a știut să îmbine armonios pregătirea și competența profesională de excepție cu spiritul de omenie moștenit din tradiția strămoșească a satului bănățean. Despre aceasta grăiesc însă mai bine toți interlocutorii chestionați. Bunăoară, distinsul lui profesor de la Politehnică, Aurel Nanu îl caracterizează pe Trandafir Cocârlă ca fiind „Conștiincios. Disciplinat. Cu educația sănătoasă a românului”(pag.18). Și mai departe, profesorul Aurel Nanu își amintește că „fiind cu familia la Văliug, erau acolo un munte de oameni. Toți îl voiau. Și el cu toți a stat de vorbă. Nu era cu nasu pe sus. A fost un om fantastic. Mie de asta mi-a plăcut. N-am mai avut încă un student la care să țin atât de mult”(pag.19). Iar de aici, concluzia profesorului: „Sigur, el a avut funcții de conducere în cadrul partidului, dar nu asta l-a făcut pe el om. Pe el l-a făcut capul lui și sufletul lui, omul ăsta cred că numai bine a știut să facă. Cred că a avut numai prieteni”(pag.20).

În același fel își amintește de Trandafir Cocârlă și un coleg al său, și anume inginerul șef de la Uzina Oțelu Roșu. Otto Takacs: „Bun coleg, prieten credincios. A avut marele merit de a nu-și altera caracterul și omenia, cu toate că onorurile și funcțiile n-au întârziat să-l răsplătească. Nu a uitat niciodată de rădăcinile sale, moștenind spiritul de generozitate specific altruismului creștin, ceea ce a făcut din el „un prieten credincios” pentru contemporani ajutându-i cu fapta atunci când avea posibilitatea, sau măcar cu o vorbă bună, dacă necazurile celor din jur îi depășeau puterile”(pag.26).

Unul dintre colaboratorii cei mai apropiați ai lui Trandafir Cocârlă, Ion Geană, vicepreședintele Consiliului Popular Județean, mărturisește despre el: „Cocârlă era un tip foarte constructiv, receptiv la orice idee... Niciodată nu spunea: nu. Să vedem. Să studiem. Să experimentăm. Avea experiență, pregătire de excepție, era doctor inginer, universitar, avea și relații, era bine cunoscut. Dar dincolo de toate acestea, marea lui calitate era felul lui de-a fi. Modul lui de a trata cu oamenii, de-a aborda problemele. Puterea de a asculta. Știa să se facă apreciat. Știa să se facă simpatizat... El a avut această mare calitate. De aceea lumea îi păstrează o amintire deosebită, pentru că a știut să se facă simpatizat... El a știut să se facă plăcut și asta l-a ajutat mult...” (pag. 34). În același fel se pronunță și Petru Codilă, șeful secției de învățământ din anii 1970: „A știut să se poarte, să lucreze cu oamenii. Eu niciodată nu am făcut ceva fiindcă mi-a fost frică de Cocârlă. Am făcut pentru că mi-a fost rușine de Cocârlă. În preajma lui nu-ți era teamă. Era tolerant. Repet. Un om care judeca cu înțelepciune. Trebuia să faci un lucru din respect pentru el și nu de teamă” (pag.65).

Astfel, „Trandafir Cocârlă a fost perceput de cei din jur ca un om de omenie, intelectual, universitar, un tehnocrat și abia apoi politician” (pag.7).

Conducând după același spirit al omeniei românești, Trandafir Cocârlă s-a manifestat totdeauna favorabil Bisericii străbune. Bunăoară, la mulțumirile ce i le adresează unui prieten pe care l-a ajutat să studieze la Viena istoria Graniței Bănățene, el răspunde: „N-am făcut pentru tine, Liviule (Groza n.n). Am făcut pentru istoria Caransebeșului și pentru Biserica noastră Ortodoxă” (pag.80). Menționăm că în acele timpuri, astfel de afirmații erau de-a dreptul riscante pentru un om politic de talia lui Trandafir Cocârlă.

În acest context se înscrie și construirea bisericii din Turnu Ruieni, într-o vreme când acestea erau dărâmate... Spirit diplomatic și totdeauna binevoitor, Trandafir Cocârlă i-a sfătuit pe consătenii lui „să ridice zidurile pe lângă zidurile vechii biserici, să spună că au vrut să repare vechiul lăcaș și când au scos fereastra sau ușa, zidurile au căzut. Ei au făcut, iar tovarășul prim secretar le-a ținut spatele” (pag.22). Sătenii spun că mai mult decât atât, i-a și ajutat cu câteva vagoane de cărămidă, în sens că trenul cu cărămidă având destinația Orșova, la ordinul lui, a fost oprit în gara Caransebeș, și de acolo cu căruțele au fost direcționate spre zidurile noului lăcaș de cult din Turnu-Ruieni. Cum era de așteptat în acele vremuri a avut reclamații „acolo sus”, dar Dumnezeu l-a ferit de rău...

Și încă o situație similară relatată de data aceasta de șeful secției de învățământ din anii 1970: „Iată, la un moment dat au fost mari discuții pentru că în curtea Seminarului Teologic din Caransebeș s-a construit o biserică. Nu numai că nu a luat o poziție oficială, dar a pregătit apărarea: „E atelier-școală. Dacă liceele industriale au atelierul lor, de ce n-ar avea și seminarul” (pag.65).

Pe lângă acestea, Trandafir Cocârlă în calitate de ministru, a salvat și biserica romano-catolică din Caransebeș, în sensul că s-a renunțat, prin aportul său, la ridicarea blocurilor, care să-i umbrească prezența în centrul orașului” (pag. 38).

De asemenea, cu același spirit diplomatic, în calitate de ministru, a condus în 1985, acțiunea de translatăre a bisericii cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Reșița. (pag. 36-38).

La toate acestea se cuvine să adăugăm că și-a adus contribuția și la construirea noii școli, din satul natal, ce-i poartă numele.

În calitate de ambasador la Viena, „cu diaspora românească se întâlnea, de regulă, la Ambasada României. La recepții. La slujbele de la Biserica Ortodoxă Română. La Crăciun. La Paști. De Ziua Eroilor. Ambasadorul și Consulul, împreună cu soțiile, participau la Liturghie. Când a venit I.P.S. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului la Viena, l-a primit la ambasadă. După aceea, i-a facilitat o întâlnire cu emigrația de la Viena, la Biserica Ortodoxă Română. În subsolul bisericii se afla Centrul Cultural Românesc. A venit și Preafericitul Părinte Patriarh, însoțit de corul Patriarhiei. Tot așa i-a primit. La Ambasadă. La Biserică. A fost la concertele corului. Și era înainte de revoluție” (pag.98).

În sfârșit, în interviul cu doamna Ana Cocârlă, soția lui Trandafir Cocârlă, la întrebarea: „Ce avea mai sfânt? Răspundea: Sfânt pentru el era mama lui. MAMA lui! O considera într-adevăr o icoană. O sfântă, pentru că a rămas foarte tânără singură și niciodată nu s-a gândit să-și refacă viața. S-a luptat singură cu greutățile... . Și, revenind la morală, nimeni în sat n-a avut a-i face vreun reproș vreodată. Pe mama lui o vedea o sfântă. Avea această icoană”.

La întrebarea ce mai avea sfânt? doamna Cocârlă, răspunde: „Cinstea, Corectitudinea, Morala. El s-a străduit toată viața lui să fie un om corect, cinstit. Și asta aprecia foarte mult la oameni. Era un tip sentimental și aprecia sensibilitatea... Munca pentru el era sfântă și făcută așa cum trebuie. Cu toată ființa și cu toată capacitatea... Aprecia patriotismul oamenilor. Patriotismul, Naționalismul... Patriotismul nu a fost o noțiune abstractă pentru noi, însemna Turnu-Ruieni, însemna satul meu. Și toate acestea înglobate în țara sa. Obiceiurile, tradițiile din satul lui erau sfinte. Paștele, Crăciunul, Ruga. Atunci, întotdeauna eram prezenți la masă. Cu familia. Cu rudele. Cu satul lui. Toate acestea la un loc erau sfinte pentru el. A fost un mare bănățean. A fost un mare gugulan. A fost un mare iubitor al acestor ținuturi. A Banatului de Munte, și a oamenilor din Banat. La el orice bănățean, orice gugulan era bine venit. Îi primea, îi ome-

nea, îi ajuta. Fie că eram la Reșița, fie că eram la București, fie că eram la Viena, nu conta locul... Și ca structură, soțul meu a fost un bănațean. O persoană ambițioasă, mândră și demnă. „Mi-s bănațan!” „mi-s fruncea!” (pag. 101-102). În același timp, „a fost perceput, tratat, asimilat ca un veritabil lider, pentru că a fost de-al locului, „De-al nostru”... Trandafir Cocârliu a rămas cu ceea ce a făcut pentru semenii săi. Cât bine le-a adus. Lor și comunității. Banatului său drag. Se pare că acesta a fost și marele secret al popularității sale” (pag.6).

Și fiindcă, într-adevăr, a fost „de-al nostru”, cei din Turnu-Ruieni nu l-au uitat, dar pentru ca să nu-l uite nici posteritatea, i-au eternizat imaginea sub forma bustului aflat în parcul din fața bisericii, precum și numele pe o placă de marmură, fixată pe casa în care s-a născut, a crescut și s-a format ca om de omenie, ca om între oameni, ca om pentru oameni!...

În același timp, Parohia Bisericii Ortodoxe Române din Turnu-Ruieni

îi cinstește numele cu multă recunoștință, adevărind cuvintele Sfintei Scripturi care ne învață că „un nume bun este mai de preț decât bogăția, cinstea este mai prețioasă decât argintul și aurul” (Pilde 22, 1), iar „amintirea (pomenirea) celui drept este spre binecuvântare” (Pilde 10, 7).

Note bibliografice:

1. Anuar Liturgic și Tipiconal, 2019, Publicat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București – 2018, pag. 3.
2. Nicolae Mărgineanu, SUB SEMNUL OMENIEI, Editura pentru literatură, 1969, pag. 137-139.
3. Dicționar explicativ al limbii române, pag. 740

VICTOR VLAD DELAMARINA – PERSONALITATE A SATULUI BĂNĂȚEAN DIN CÂMPIE

Preot TIRON NARCIS CRISTIAN
Parohia Victor Vlad Delamarina

În contextul anului omagial al satului românesc, cred că este potrivit să evocăm una dintre personalitățile de seamă ale Banatului, care deși s-a stins la doar 26 de ani, a fost cel ce a deschis drumul poeziei „în grai”.

Victor Vlad Delamarina, s-a născut la 31 august 1870 în localitatea Satu Mic, astăzi Victor Vlad Delamarina, lângă Lugoj. Tatăl, Ioan Vlad, era primar în Satu Mic, apoi avocat, iar mama, scriitoare și muziciană, Sofia Vlad-Rădulescu era fiica lui Constantin Rădulescu, primar al Lugojuului.

El a fost primul copil al familiei, după el născându-se surorile Lucia (1873-1913), Paula (1875-1884), și Laura (1877-1956).

Avea o fire de artist, cu înclinații spre literatură, dar era atras de muzică, pictură și, în mod deosebit de teatru. Încă din copilărie a înjghebat o mică trupă de păpușari dând spectacole pentru familie și cunoscuți. A scris și tradus câteva piese originale: „În cămin”, „Pentru ce mă-nșor așa de iute” (monolog comic), „La miezul nopții”, „Lacheiul pedagog”, „Gusturile nu se discută”, „Pacienta” (acestea fiind amintite de Titu Maiorescu). A avut și traduceri ca „Fluturașul” și „Învățătorul Policarp” (1883). A mai scris „Să vii mai des, monșerică” și comedia „Fifi” dedicată mamei sale.¹

¹ Gheorghe Luchescu, *Lugojul cultural artistic*, Timișoara 1975, p. 117

La Lugoj urmează școala primară și gimnazială, în limba maghiară, fiind prieten cu Ion Popovici Bănățeanul și cu Tiberiu și Caius Brediceanu. A fost exmatriculat deoarece a participat la întruniri ale Reuniunii Literare a Studenților Români din Lugoj și în 1884, împreună cu Niță Popovici, organizează o reuniune literară cu public, cu un program complex, având un pronunțat iz patriotic, nelipsind din program vestita creație Penes Curcanul de V. Alecsandri².

În 1884, însoțit de bunicul său se mută la București, ca urmare a decesului tatălui său. Aici își continuă studiile la liceul Sf. Sava³.

În toamna anului 1886 începe cursurile Liceului Militar din Craiova, unde termina anul întâi cu bine primind gradul de *fruntaș*, iar în 1887 se mută la Iași. Aici participă cu desene și caricaturi la un jurnal umoristic numit „*Consemnul*” având pseudonimele de „*Robespierre*”, „*Ciornabara*” și „*Delamarina*”³.

Între anii 1890-1892 era la Școala Militară Superioară de doi ani de la București, unde își ia examenul de *sublocotenent*.

După absolvirea școlii militare își face stagiul pe bricul „*Mircea*” cu care a călătorit pe Marea Neagră și Marea Egee până la Pireu și Salonic. Își începe serviciul la Sulina pe vasul „*Bistrița*”, iar ultima călătorie pe mare a fost cu crucișătorul

„*Elisabeta*”.

În 1895, fiind bolnav de tuberculoză, își ia concediu medical și merge să se trateze în străinătate (Bad Wörishofen-Germania, Abbazia-Croația și Merano- Italia), dar totul a fost în zadar.

Cu vreo două săptămâni înainte de a muri s-a retras la moșia bunicului său Petrosa, lângă Herendești.⁴

În 3/15 Mai 1896 încetează din viață și este condus pe ultimul drum, așa cum i-a fost dorința, într-un car cu boi, însoțit de tineri din satul în care s-a născut, îmbrăcați în port popular, și înmormântat la Lugoj.

Victor Vlad Delamarina a avut înclinații spre teatru, care s-au manifestat încă din copilărie atunci când regiza și punea în scenă atât creații proprii cât și ale mamei sale. Din călătoriile pe mare s-a întors cu numeroase desene și schițe. De asemenea era preocupat de literatură, a scris poezii (atât în limbaj literar dar și în grai bănățean-17) dar și fabule.

Versurile i-au fost publicate pentru prima dată în ziarul timișean „*Dreptatea*” (1894-1895), sub pseudonimul „*Delamarina*”, iar mai apoi într-o culegere postumă cu titlul de „*Poesii bănățenești- Întocmiri*” în 1902 sub coordonarea lui Valeriu Braniște. Titu Maiorescu i-a publicat poeziile în „*Convorbiri literare*”, nr. 2 din 15 februarie 1898.

Dar cea mai mare apreciere o au versurile „în grai”, acestea fiind de inspirație folclorică, cu întâmplări pline de umor și ironie.⁵

George Călinescu spunea că „Cel dintâi bănățean cu care am făcut cunoștință a fost, în copilărie, Sandu Blegia al lui Victor Vlad Delamarina, Al mai tare om din lume.”

Victor Vlad Delamarina a rămas în memoria bănățenilor care îl evocă în fiecare an printr-un festival de poezie „în grai”, prin faptul că satul natal îi poartă numele (din 1964) și o stradă din Lugoj (cea pe care a locuit) și una din Timișoara îi poartă numele.

² Constantin- Tufan Stan; Gheorghe Luchescu, *Victor Vlad Delamarina și familia sa. Contribuții biografice*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2009, p.10

³ *Idem*, p.11

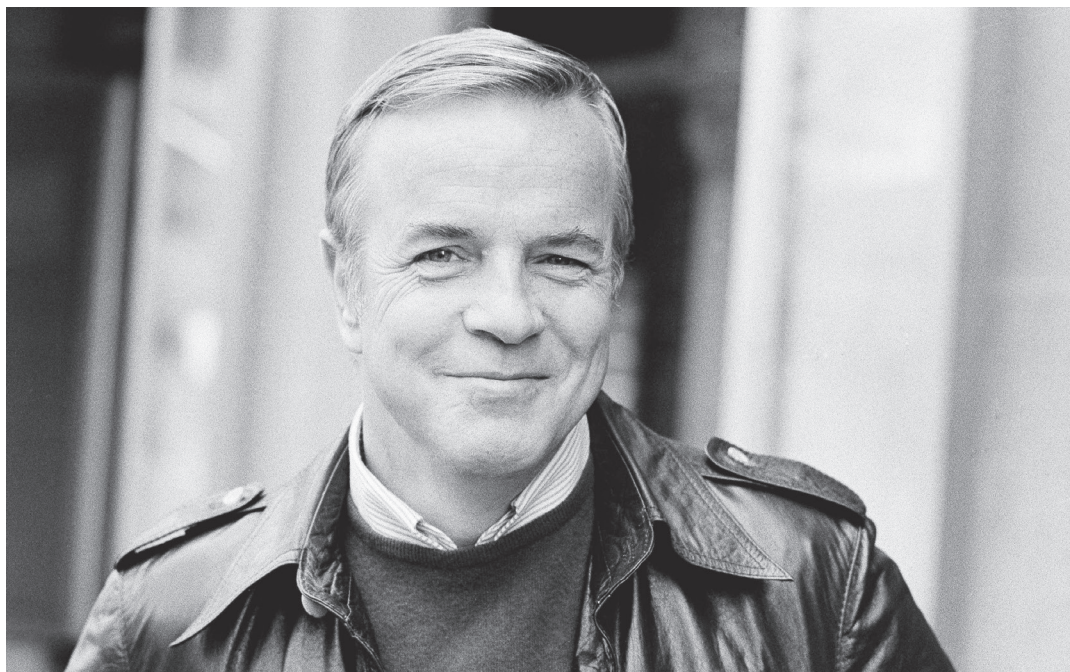
⁴ *Idem*, p. 65

⁵ *Idem*, p. 117

FRANCO ZEFFIRELLI, IISUS. POVESTEA UNEI CAPODOPERE¹

¹ traducere de Rodica Buburuzan, București, Editura Orizonturi, 1991, 156p.

Dr. FLORIN-CORNELIU POPOVICI

15 iunie 2019 e o dată cernită pentru cinematografia mondială, fiind ziua în care ne-a părăsit pentru totdeauna, la vârsta de 96 de ani, marele actor, scenarist și regizor Franco Zeffirelli, cel care, între numeroase filme care au scris istoria în industria de gen, e autorul celei mai cunoscute, inspirate, îndrăgite și premiate pelicule despre viața Mântuitorului, anume **Iisus din Nazaret** (1977). Dincolo de

succesul răsunător pe care l-a avut filmul cu pricina, preferat și astăzi de publicul cinefil pasionat de subiecte cu tematică religioasă, regizorul italian a simțit nevoia să scrie și o carte însoțitoare, *o carte-acoladă-corolar*, **Iisus. Povestea unei capodopere**, în care ține să se explice, să vină în întâmpinarea doritorilor de a afla mai mult despre filmul-reper și bucatăria sa internă, cu o distribuție de excepție și cu un interpret de mare sensibilitate, acuratețe și finețe, Robert Powell, în rolul antologic al lui Iisus: „Toate acestea ne sunt povestite într-o legendă milenară; le-am păstrat și le-am tratat, cum spuneam, cu credință. Cum am reușit? Este suficient să crezi sincer în aceste lucruri, să te cufunzi în semnificația lor și atunci, chiar fără să-ți dai seama, devii ca un copil care știe să privească fără intenții critice, lăsându-se purtat de propriile lui convingeri.” (p.91) Fascinante sunt și confesiunile despre alegerea personajului colectiv, apostolii.

Încă de la primele pasaje ale cărții de tip memorii, Franco Zeffirelli, cel fascinat de modelul arhetipal, cel ce-și argumentează alegerile, ține să precizeze că filmul e de domeniul întâmplărilor fericite, providențiale, că, fără deosebire, le-a marcat destinele tuturor celor care au contribuit la realizarea lui, resimțindu-se din plin omniprezența sacralului, fapt ce a înlesnit considerabil naturalitatea celor prezentate pe scenă: „Este bine cunoscută capacitatea actorilor (o predispoziție pe care toți o posedă, în măsuri diferite, la drept vorbind) de a opera în interiorul lor înșiși o transformare totală, adesea incredibilă și miraculoasă, care le permite să devină efectiv o altă persoană, un alt personaj, tot atât de veridic ca propria lor ființă.” (p.76)

Deși regizorul nu se afla la o primă experiență în materie de filme de inspirație istorico-religioasă (fiind și autorul unei producții cinematografice despre sfântul Francisc), întâlnirea cu Iisus a fost una care depășește cu mult limitele raționalului și/sau explicabilului, cu atât mai mult cu cât, înainte să înțeleagă că megaproducția în cauză, devenită capodoperă (întinsă pe parcursul a șase ore și jumătate, o premieră a acelor vremuri, neobișnuite cu filmele-maraton), parte organică din destinul său, avea să evite sistematic subiectul, să i se sustragă sub diferite

forme, Zeffirelli nefiind un catolic practicant sau un creștin cu preocupări religioase solide: „Mărturisesc că toată povestea filmului meu despre Christos, la care meditez acum, când filmul s-a realizat, mă face să gândesc, ba chiar să constat, că s-a creat în jurul meu, într-un anume moment al vieții mele, o adevărată <<conjurație>> de evenimente. Prefer să folosesc această expresie decât să cedez tentației izvorâtă, desigur, din orgoliul și vanitatea mea – de a crede în vreo ticluire misterioasă, în deciziile pe care le-ar fi luat, în locul meu, acela care, cum spune Romeo, umflă pânzele corăbiei existenței noastre.” (p.5)

Retrospectiva lui Franco Zeffirelli este una care vine să sublinieze complexitatea peliculei, fiind consemnate cele mai importante momente ante și post filmare. De la ideea proiectului (care aparține lui Pier Emilio Gennarini și Fabiano Fabiani, idee preluată și împărtășită în afara Italiei și de către Sir Lew Grade, cel cu menirea de a-l convinge pe Zeffirelli să accepte provocarea, fapt întâmplat la finele lui 1973), la alegerea toposului propice filmărilor (în vederea reproducerii cât mai fidele a Nazaretului sau a Bethleemului din vremea lui Hristos, după lungi, atente și laborioase căutări în teren, sunt preferate Marocul (Fertassa, Tanger, Ouarzazate, Temezreth, Agrou, Meknes, Fes, Moulay Idris – sate berbere) și Tunisia (Monastir, Soussa), în dauna Israelului, Egiptului și Palestinei, pe motiv că în zonele aride ale Africii ruralul ancestral, foarte bine conservat, cadra cel mai bine cu tematica filmului și venea în sprijinul ideii de autenticitate și de veridicitate), de la reconstruirea fidelă a unor locuri încărcate de sacralitate (devenite, ulterior motiv de atracție turistică), la alegerea actorilor (de primă mână, majoritatea superstaruri, aderând imediat și necondiționat la proiect și acceptând să fie retribuiți cu sume derizorii din cauza bugetului limitat: „...niciunul dintre acești actori nu fusese ales pentru numele lui sau pentru succesele de ultimă oră, ci numai și numai pentru că era vorba de cea mai bună alegere, despre acela care răspundea cel mai bine cerințelor unui personaj sau altuia. În schimb, am respins numeroase candidaturi avansate de înșiși agenții sau comanditarii filmului: englezi, americani și italieni, chiar dacă era vorba de mari actori, care însă nu erau potriviți pentru rolurile pe care le ofeream eu.

Vreau, totuși, să subliniez un lucru, à propos de extraordinara participare a actorilor celebri la film, anume că toți, fără excepție, au acceptat să fie plătiți cu mult sub nivelul normei realizate. Îi prevenisem pe toți: singura stea a programului avea să fie cea a Bethleemului. Suntem cu toții în slujba ei. Nu ne putem permite să oferim sumele pe care le merită fiecare dintre noi. Toți au situat mai presus de calculele materiale, de altminteri legitime, plăcerea de a lua parte la o întreprindere atât de deosebită, cu o semnificație atât de înaltă.”-p.35-36).

Dar cea mai mare dificultate, cea mai spinoasă problemă pe care a întâmpinat-o Zeffirelli în identificarea actorului care să-l interpreteze pe Iisus Hristos (dar și a Fecioarei, asupra căreia voi reveni), un rol capital, chintesențial, încărcat de o uriașă responsabilitate, blazon al unei uriașe realizări artistice bazate pe concentrări umane și materiale deosebite. Tot mâna divinității și-a spus cuvântul și de data aceasta, cel ales fiind, în cele din urmă, Robert Powell, talentat actor britanic de teatru și de comedie la acea oră, cu un bogat palmares, deși, paradoxal, într-o primă fază, rolul Iudei ar fi fost cel care i s-ar fi propus). Ca un element de curiozitate, inițial, în rolul lui Iisus, au fost luați în calcul Dustin Hoffman și Al Pacino, chiar dacă, din perspectiva zilei de azi, cu greu ni-i putem imagina pe cei doi (altfel, actori de geniu) în postura Nazarineanului. Nu atât biografia onorantă a lui Robert Powell (actor excentric, cinic și extravagant, după cum îl portretizează Zeffirelli, privit de unii cu sarcasm și cu scepticism) sau parcursul său profesional impresionant au cântărit decisiv în alegerea lui Powell pentru rolul lui Iisus, cât charisma sa, fizionomia și, în special ochii, oglindă a sufletului, purtători de mesaj, înzestrați cu o uriașă capacitate de expresie: „Ochii lui Powell erau pentru mine principalul mijloc de comunicare între el și public, ochii aceia de cristal care te străpung și care îți dogoresc gândurile și privirea: efect profund tulburător, ce constituie principala sursă a fascinației extraordinare pe care o exercită acest om asupra celor care îl privesc.” (p.75), sau „Iată de ce ochii, mai ales ochii, sunt foarte importanți. Trebuia ca ei să fie sâlașul unei lumini, al unei taine, al unui mister lăuntric.” (p.98)

Din momentul în care Robert Powell s-a alăturat echipei de filmare, a început transfigurarea sa completă (exterioră și interioară), conștientizarea misiunii sale monumentale, intrarea sa în rol, empatizarea, pe cât umanitatea o îngăduie, cu divinul personaj. O provocare deosebită a constituit-o și punerea-n scenă a **Evangelieiilor** (altceva decât „o simplă culegere de fabule ale unui Andersen sau La Fon.”- p.86), punerea-n scenă a lui Iisus: care texte să fie verbalizate de Powell-Iisus, pe ce anume să se pună accentul și pe ce nu, cum să se ajungă la un echilibru între partea istorică și cea religioasă, cum să se evite, pe cât posibil, intruziunea elementului politic, cum să se reziste în fața tentației de a se pătrunde și în zonele mai puțin explorate de textele sacre (echivalent al unor speculații) și în episoadele mai puțin cunoscute din viața lui Iisus (copilăria și adolescența): „Pentru mine, Evanghelia este, în realitate, jurnalul anilor de predicăție ai lui Iisus, povestea lui la vârsta maturității.” (p.85)

La fel de bine, Franco Zeffirelli și echipa sa de specialiști, între care s-au numărat consultanți-somități în materie de teologie (au existat cazuri în care, între aceștia, au avut loc adevărate polemici pe marginea dogmei), au trebuit să țină piept unor ipoteze eretice care se sustrăgeau variantei „oficiale” vizavi de adevăratul chip al lui Iisus (există

opinii, formulate încă din vechime, cum că înfățișarea Mântuitorului friza banalitatea și lipsa de măreție, dublate de cele care situează, din lipsa unei rigori temporale în urmă cu mai bine de două milenii, vârsta chistică la 39 de ani, și nu la 33, cum se cunoaște îndeobște; totodată, se vehiculează idei cu o argumentație șubredă, potrivit cărora primii creștini ar fi mistificat înadins viața Mântuitorului pentru a o face să concorde cu profețiile din textele sacre).

Cartea **Isus. Povestea unei capodopere** interesează și pentru aspectul documentar, aici fiind reproduse parte din notele de călătorie ale regizorului și din scrisorile trimise de Zeffirelli lui Vincenzo Labella (datate 1975) sau surorii Fanny (1975, 1976), în care subiectul dominant îl constituie greutățile întâmpinate de regizor la realizarea filmului, dar și rezultatele spectaculoase obținute.

Rod al unei experiențe colective, în care un rol primordial l-a avut *echipa*, **Isus din Nazaret** atinge sublimul și datorită interpretărilor de excepție ale lui Anthony Quinn, în rolul lui Caiafa, Peter Ustinov, în rolul lui Irod, a Annei Bancroft, în rolul Mariei-Magdalena, a Valentinei Cortese, pe post de Irodiada, Michael York, în rolul lui Ioan Botezătorul, a lui James Manson, în rolul lui Iosif din Arimateea, Rod Steiger în rolul lui Pilat, Racel, în rolul orbului, Christopher Plummer, ce-l joacă magistral pe Irod Antipa, a Oliviei Hussey, în chip de Maria, a lui sir Lawrence Olivier ce-l întruchipează pe Isaiia, Yorgos a lui Voyagis, în rolul lui Iosif sau a lui Ian McShane pe post de Iuda: „Este o galerie atât de bogată, încât nu voi conțeni să mă întorc la ea, cu sufletul și amintirea, sub raza acestei stele care cu siguranță ne-a călăuzit pe toți.” (p.42).

Filmul propus de Franco Zeffirelli care în subtext preia și duce mai departe toate preceptele pe care e fundamentat creștinismul, poate fi interpretat sub diverse aspecte: teologic, artistic, filosofic, școală de cinematografie etc.: „Nu cred; vreau să spun că am senzația, din zi în zi mai puternică și mai clară, că până și cei mai blamabili dintre ei, chiar și aceia care și-au legat numele de filme de cu totul altă factură, așadar până și ei s-au pomenit prinși într-o <<conjurație de evenimente>> asemănătoare cu aceea care m-a condus pe calea <<mea>> spre Damasc.

Acest film a fost într-adevăr un paradis terestru, vizitat din când în când de spirite binefăcătoare. [...]

Isus a însemnat o adevărată școală, de o valoare unică pentru grupul considerabil de tineri actori care, fie ca apostoli, fie ca personaje ale providențialului nostru <<repertoriu larg și generos>>, au avut ocazia, de-a lungul atâtor luni de turnare, să vadă perindându-se pe dinaintea lor, trecând zilnic pe lângă ei, cele mai mari talente ale cinematografiei și teatrului mondial.” (p.40-41).

Chiar și în ipostaza de capodoperă, filmul nu se pretinde întruchiparea perfecțiunii, nici nu face prozelitism, învecinarea cu divinitatea constituind priza pe care o are la public: „Contemplând trecutul, cum ai privi o cărare din

vârful muntelui, care șerpuieste până ajunge în pisc, îmi dau seama, sper sau doar îmi imaginez că toate acestea s-au întâmplat potrivit dorinței și voinței cuiva anume. Nu pretind că aş avea o poziție privilegiată, dar mă declar convins că toți oamenii, într-un fel sau altul, sunt chemați să își asume o responsabilitate, o inițiativă, să ducă la bun sfârșit o acțiune, o întreprindere, să devină, într-un cuvânt, uneltele lui Dumnezeu.” (p.38)

Indiscutabil, Franco Zeffirelli este un *vizionar*, el „vede” (cu ochii minții) înainte de a pune-n scenă. Îl ajută și toposurile atent alese, păstrătoare de ceremonialuri și de tradiții ancestrale, cele mai multe reproduse cu acuratețe-n film. Din această perspectivă, filmul poate fi privit și ca o *experiență multiculturală extinsă*. Cu titlu de document, valoroase sunt ideile despre film și tehnica filmării consemnate de Zeffirelli în notele sale de călătorie, ocazie cu care fixează cadre, croiește planuri, imaginează abundent (încercând să se apropie, din punct de vedere al autenticității, de acel illo tempore sacru readus în prim-plan). Lor li se adaugă mărturiile de epocă despre Marocul și Tunisia anilor '70, deținătoare ale unor toposuri de poveste devenite parte a patrimoniului universal. Mărturiilor despre film li se adaugă și păreri personale ale lui Franco Zeffirelli despre personajul Iisus: „Marocul este o țară profund atașată tradițiilor islamice. Marocanii au respins cu fermitate ideea turnării filmului despre Mahomed, tocmai fiindcă nu acceptă ca figura Profetului să fie redată prin intermediul ficțiunii scenice. Va trebui să apelăm la întreaga noastră știință dialectică – și la ajutorul lui Dumnezeu - ca să ni se deschidă porțile acestei țări atât de asemănătoare, prin vivacitatea caracterului său și puritatea vieții, țării de origine a lui Iisus.” (p.95)

Valoroase pentru cinematografia în sine, dar și pentru creația și arta în genere, sunt pasajele (**Limitele cinematografiei**) în care regizorul dezbate problema delicată a ceea ce rămâne în afara aparatului de filmat: „.... misterul în sine nu poate fi prezentat. Și, mai ales, nu în cinematografie, acest tărâm al fragilității și insuficienței.[...]

Cinematografia nu oferă cadrul potrivit acelei concentrări absolut necesare, acelei participări fără de care nu te poți apropia de supranatural, de mister. [...]

Dar zbuciumul lui Iisus, prea intim pentru a putea fi manifestat în exterior, risca să-i provoace spectatorului o stare de confuzie.

Iată una din situațiile în care cinematografia și-a dovedit, pentru mine, ca autor, limitele expresive. În mod incontestabil, deși efectele erau splendide, îmi dădeau senzația de fals.” (p.110-111)

Revenind la aventura identificării persoanei potrivite să interpreteze rolul Fecioarei Maria, Franco Zeffirelli consemnează acest lucru pe pagini extinse: „Maria mi-a ridicat o problemă foarte spinoasă, o problemă de distribuție la fel de dificilă ca în cazul lui Iisus.

Am căutat pretutindeni actrița potrivită: în Sardinia, în Grecia, în Spania, peste tot în lume, actrița care să interpreteze rolul Mariei, care nu trebuia să scoată nicio vorbă, căci nu era cazul să vorbească. Ea rostește doar câteva cuvinte la început, apoi personajul rămâne cufundat în tăcere. Odată împlinită misiunea de a-l aduce pe lume pe Iisus, ea nu mai scoate niciun cuvânt. Privește, ascultă, cu un aer absent, veșnic îndurerată, rămânând o prezență care își va găsi expresia finală în suferință. Aceste elemente reduceau considerabil rolul unei actrițe care ar fi trebuit să susțină un text, dar, în schimb, trebuia să găsească o **prezență** fizică absolut convingătoare. [...]

Maria, această femeie care pentru noi reprezintă izvorul absolut al binelui, al duioșiei, dragostei, al frumuseții sentimentelor, era, în viața de toate zilele, un personaj enigmatic, tulburător, pe care nu l-am putea defini cu exactitate. La fel trebuia să fie și în film.[...]

S-au prezentat sute, dar niciuna nu mi-a fost pe plac. Într-un sfârșit, m-am gândit la Olivia Hussey, actriță pentru care nutream multă afecțiune și care jucase deja în **Romeo și Julieta**.

Am reușit s-o găsească și, în ciuda celor șapte ani de când n-o mai văzusem, am constatat că păstra același aer tineresc, aceeași piele de camelie, aceeași expresie inocentă a feței, același aer de nedumerire visătoare. [...] ... era, într-un cuvânt, pură.” (p.96-98)

*

Câteva considerații personale pe marginea filmului și a cărții. Imensa popularitate de care s-a bucurat și se bucură încă Robert Powell, interpretul lui Iisus Christos a condus, paradoxal, la falimentarea omului Powell, întrucât, de la apariția filmului pe micul ecran (1977) și până în zilele noastre, în mentalul colectiv s-a încetățenit ideea că niciun alt rol nu se va ridica vreodată la înălțimea celui care i-a adus consacrarea (imensa popularitate care strivește), de unde și modesta prestație scenică ulterioară a actorului englez, nevoit să atragă atenția, în repetate rânduri, de a nu se face confuzii de identitate (sau false identificări) și de a se evita, pe cât posibil, ispita egolatră: „După această muncă, Robert Powell va trece, desigur, la multe alte roluri, multe alte personaje, în cinema și în teatru, diferite tocmai datorită dorinței acestui actor de a nu rămâne prizonierul <<teribilei mreje>> a lui Iisus; poate chiar roluri

antitetice. Dar acest rol își va pune pe viața lui de actor și de om o pecete care va rezista timpului și împrejurărilor” (p.78)

Iisus din Nazaret, capodoperă indiscutabilă, inspirată din realitate, e totuși doar o *ficțiune*, o *reprezentare artistică strălucită*, o *variantă scenică de geniu*, relația Creator-creatură, divin-uman fiind esența și cheia de boltă a întregii producții cinematografice zeffirelliene. Din momentul intrării în rol, jucându-l pe Iisus din Nazaret (și aici se deschide o întregă discuție care basculează înspre domeniul filosoficului, despre dialogul actorului cu propria-i conștiință, împăcarea cu sinele vizavi de complexitatea rolului, de ce a rămas pe dinafară și n-a putut fi exprimat și reprodus prin mijloacele limitate puse la-ndemână de arta cinematografică, de ridicarea la înălțimea așteptărilor, felul în care îl joci pe Iisus, satisfacțiile profesionale etc.), *Robert Powell nu-și mai aparține*. Filmul nu-și propune să iasă din zona artisticului sau a ficționalului, măreția personajului fiind de necontestat: „Multe se vor spune despre acest film, despre ceea ce semnifică ori vrea să demonstreze. Dar adevărata lui menire nu este alta decât de a dăruia lumii un strop de credință. Acestei lumi atât de zbuciumate a zilelor noastre!

Nu putem pretinde ca un film, un simplu film, să poată năruia, prin tema și imaginile sale, toate îndoielile, toate semnele de întrebare pe care le ridică în continuare figura lui Hristos și pe care le sporesc neîncetat unele curente, roade ale vremurilor frământate pe care le trăim, precum laxismul, hedonismul și cinismul.[...]

Să-l considerăm, așadar, o simplă invenție? Chiar și așa, nu vom conținea să ne minunăm de forța lui extraordinară de a pogori asupra umanității o lumină universală, de a civiliza barbarii, de a face mai buni și mai curați oameni de toate rasele, de a trezi în sufletele celor mai răi căința și a sădi în inimi sămânța blândeții.” (p.152-153)

La fel și faptul că, la scară planetară, creștinismul, ca religie a iubirii, a păcii, armoniei și toleranței, e o certitudine, avându-și milioanele de adepți, existând ca religie fundamentală (între cele cinci majore recunoscute oficial), Iisus Christos s-a afirmat ca personaj istoric, personalitatea sa fiind una copleșitoare, existența sa de netăgăduit, iar creștinismul nu ar trebui să fie (să devină) obiect de dispută teologică/politică. La fel de bine, în ciuda tuturor schismelor posibile și a diferențelor de dogmă, nu există un Christos-Dumnezeu catolic, ortodox sau de altă factură, ci unul singular, etern, imuabil, iar închinarea la idoli (recte, chipul cioplit) nu este productivă. Totodată, **Iisus din Nazaret** nu-și propune să destabilizeze, să stârnească polemici, să modifice paradigme sau să contrazică, n-are un rol eretic-blasfemiator, ba dimpotrivă, contribuie la întărirea credinței, fără a i se substitui (credința este, nu-i așa, în noi). Ceea ce-l legitimează pe Robert Powell, implicit pe Franco Zeffirelli, este curajul de a „ataca” un astfel de subiect complex și delicat, responsabilitatea asumată în fața a milioane de privitori, fiindcă, trebuie s-o recunoaștem deschis, în joc s-a aruncat o imensă miză: *cariera de artist. Personaj iconic, emblematic, Iisus Christos atrage și impresionează prin divinitatea și deopotrivă umanitatea pe care le conține și care se degajă plenar din ființa acestuia*. În vecinătatea Sa, omul, cel care conține licărul, grăunțele de divinitate. **Iisus din Nazaret** e conceput în numele libertății de exprimare și de creație, libertatea fiind, după cum se știe, un „bun” colectiv inalienabil. *Marele merit al filmului este acela că unește oameni, că întinde punți imaginare între semeni, că își propune să coopereze spectatorul la marele mister*: „Relatând aceste întâmplări tainice, trebuie lăsată lectorului libertatea deplină de a participa sau nu la ele, de a completa de la sine ritualul sau a-l refuza. Dacă spectatorul și actorul nu trudesc împreună, nu există un spațiu al misterului, nu se poate crea acea legătură tainică, acea zonă ce constituie însăși rațiunea de a fi a teatrului.” (p.112)

Cartea lui Franco Zeffirelli echivalează cu o *mărturisire extinsă*. Nu doar momentele aurale, pline de inspirație artistică sunt cuprinse aici, ci și neputințele de a transmite emoție, lacunele interpretative și în forțele proprii, dificultățile din timpul filmărilor, ispita alunecării înspre latura tendențiosului, insuficiența mijloacelor tehnice care să aducă un spor de credibilitate scenelor de o importanță capitală din viața lui Iisus (edificatoare fiind prezența Mântuitorului printre Apostolii Săi după Înviere, secvența Cinei Cea de Taină sau a tămăduirii orbului).

Cugetările lui Franco Zeffirelli au rolul de a ne da de gândit: „Iuda a trădat cu adevărat? Și, dacă într-adevăr a trădat, de ce a făcut-o? Trădarea lui era necesară? Răspunde ea, oare, unei logici necesare a istorisirii evanghelice sau poate nu reprezintă decât un adaos dramatic, o măsură de precauție luată pentru a justifica arestarea lui Iisus?” (p.139)

Munca lui Zeffirelli și a echipei sale este una *de creație, dar și de subtilă și profundă (auto)analiză*. Marele regizor nu uită să sublinieze importanța covârșitoare a *muzicii* în film, „pecetea operei cinematografice” (p.148), coloana sonoră a lui **Iisus din Nazaret** fiind realizată de binecunoscutul muzician Maurice Jarre.

Filmul **Iisus din Nazaret** își are viața proprie. Niciodată perfect, dar perfectibil, el e depozitarul valorilor perene pe care e construit creștinismul: iubire, pace, toleranță, armonie, echilibru.

PREOT MARIAN VILD

STUDII BIBLICE¹

¹ Editura Universității din București, 2018, 159 pagini.

Preot prof. univ. dr. SORIN COSMA

Volumul de față cuprinde un număr de șase studii publicate de Părintele lect. univ. dr. Marian Vild în perioada 2008-2016 în Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din cadrul Universității din București.

Diversele probleme tratate evidențiază preocupările autorului din domeniul studiului biblic al Noului Testament, în interpretarea specifică Bisericii Ortodoxe, alături de interesul de a actualiza permanent studiul la exigențele cercetării moderne academice.

Parcurgând cuprinsul celor șase studii, reținem rezultatele cercetării interpretate de autor, după cum urmează:

1. Metodele studiilor biblice moderne și erminia ortodoxă (p. 11-35).

Autorul pleacă de la faptul că scopul ermineuticii este unul teologic – spiritual, în sensul că are prioritate vorbirea cu Dumnezeu, și apoi vorbirea despre Dumnezeu, dar nu oricum, ci în Duhul lui Dumnezeu, care ne va „călăuzi la tot adevărul” (Ioan 16,13), călăuzire ce se realizează în Biserică și pentru Biserică.

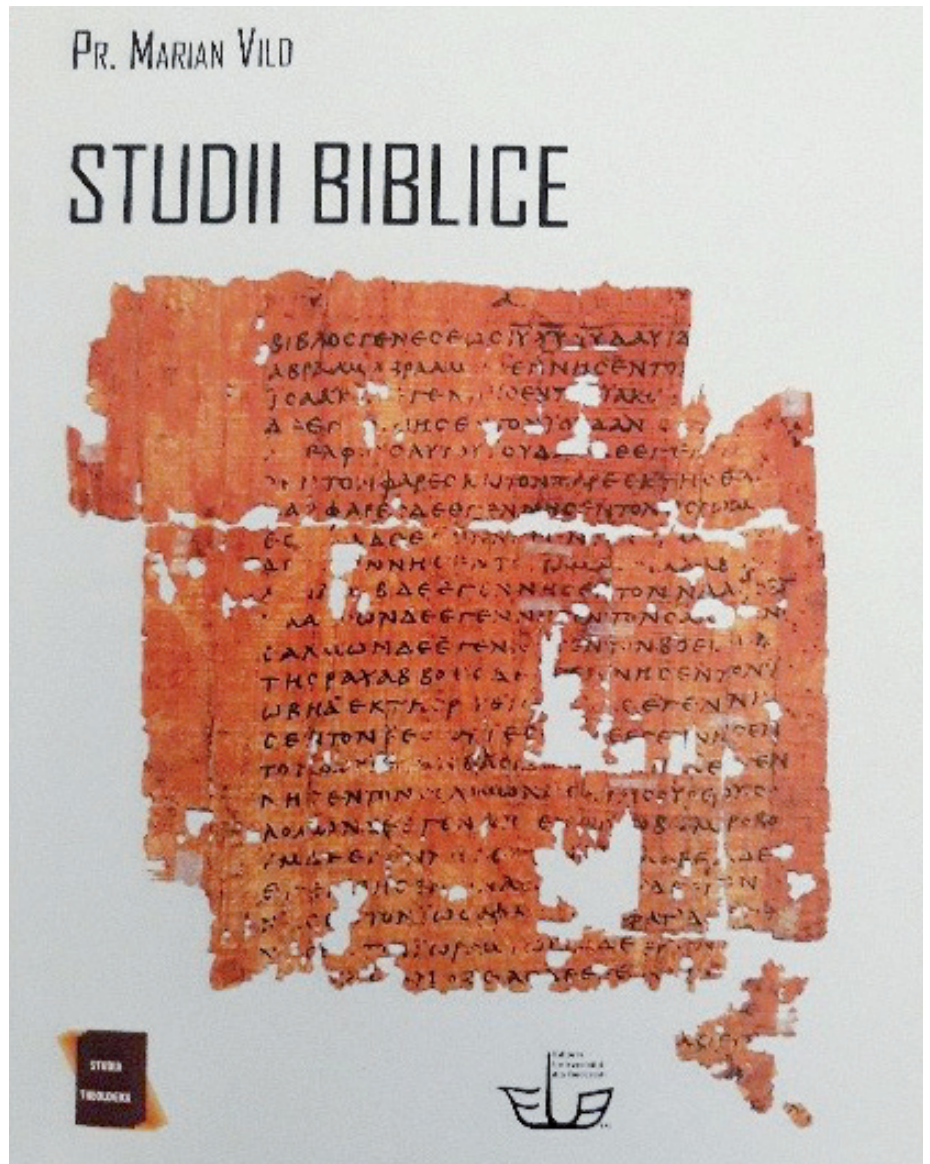
Pe temeiul acestei precizări, fără a fi împotriva metodelor moderne în domeniul cercetării biblice, autorul evidențiază faptul că erminia ortodoxă le folosește cu mult succes, ca instrumente menite să ne ajute la înțelegerea și aprofundarea Cuvântului lui Dumnezeu, ce conduce la cunoașterea lui Dumnezeu.

2. Nunta din Cana (Ioan 2,1-11). Câteva note exegetice și teologice (p. 37-60).

Data fiind încărcătura teologică a textului care relatează despre participarea Mântuitorului la Nunta din Cana Galileii, ca început al activității Sale mesianice, săvârșind cu acest prilej prima Sa minune, studiul aduce contribuția la înțelegerea și aprofundarea aspectelor exegetice cu implicații teologice, în primul rând minunea transformării apei în vin, și în acest context rolul Maicii Domnului în realizarea acestei minuni, cât și a implicării Fiului lui Dumnezeu în actul căsătoriei și al familiei.

3. Botezul pentru cei morți (I Corinteni 15,29) O aluzie enigmatică a Sfântului Apostol Pavel (p. 61-82).

Problema botezului pentru cei morți la care se referă textul din I Corinteni 15,29 a constituit de-a lungul vremii una din exigențele pauline, de unde și preocuparea exegetică diversificată în lămurirea ei. Făcând o incursiune în

istoria exegezei textului, cu prezentarea principalelor ipoteze sugerate de interpretarea patristică și de cea modernă, autorul concluzionează că referirea paulină la botezul pentru cei morți vizează practica îndătinată a botezului creștin, ca fiind compatibilă cu teologia paulină, care interpretează botezul creștin ca pe o moarte și înviere cu Hristos (Romani 6,3-14).

4. „Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos întru Slava lui Dumnezeu Tatăl”,

Mărturisirea liturgică de inspirație biblică (I Corinteni 8,6; Filipeni 2,11).

Scopul acestui studiu rezidă în evidențierea corelației harice între cultul divin și „Cuvântul lui Dumnezeu, viu și lucrător” (Evrei 4,12) în viața Bisericii și a credincioșilor în cadrul evlaviei liturgice. Textul: „Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos întru Slava lui Dumnezeu Tată. Amin” din cadrul Sfintei Liturghii reprezintă o mărturisire de credință formată din două expresii pauline: „Unul Domn Iisus Hristos” (I Corinteni 8,6) și „să mărturisească toată limba că Domnul este Iisus Hristos întru slava lui Dumnezeu Tatăl” (Filipeni 2,11). Prin exegeza celor două texte, autorul motivează asocierea lor liturgică, în sensul că ambele texte proclamă dumnezeirea lui Iisus Hristos ca „Domn”, având în același timp o conotație trinitară și o nuanță eshatologică.

5. Epistola I Corinteni a Sfântului Apostol Pavel – Noțiuni isagogice (p. 107-129)

Noțiunile isagogice privind autorul, destinatarii, motivele și scopul scrierii, precum și contextul în care au fost redactate epistolele neotestamentare au o importanță deosebită în dezbateră diverselor probleme cu care s-a confruntat Biserica apostolică. Deși scrierile care alcătuiesc Noul Testament au un caracter ocazional, fiind elaborate ca răspuns la situațiile concrete cu care s-au confruntat credincioșii, rezolvarea diverselor probleme de către scriitorii inspirați de Duhul Sfânt, având o autoritate dumnezeiască, rămân normative în viața creștină ca o Sfântă Tradiție ce reprezintă memoria vie a Bisericii. În acest sens, Epistola I către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel este singura din corpus-ul paulin, care a fost calificată drept „disciplinară”, datorită faptului că abordează cea mai bogată și diversă tematică, de la probleme practice, sociale și morale, până la cele liturgice și dogmatice...

Prezentul studiu are un interes deosebit deoarece lămurește toate aspectele isagogice legate de Epistola I către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel printr-o abordare concisă, ancorată într-o bibliografie patristică, actualizată prin studiile cele mai recente.

6. „Despre cei ce au adormit nu voim să fiți întru neștiință...” (I Tesaloniceni 4,13). Învățătura Noului Testament cu privire la cei adormiți (p. 129-159).

Autorul examinează textele eshatologice neotestamentare în contextele specifice în care au fost surprinse de sfinții autori.

Studiul se deschide cu câteva precizări privind condiția omului căzut și moartea ca răsplată a păcatului, precum și o succintă prezentare a concepției biblice despre alcătuirea omului. În continuare, studiul se referă la moartea și învierea credincioșilor, încheind cu capitolul privind învierea și judecata finală.

Menționăm că toate aceste aspecte, dar în special cele ale eshatologiei pauline, constituie o preocupare de mai mulți ani întreprinsă de Părintele lector univ. Marian Vild, sintetizate într-o magistrală teză de doctorat publicată nu de mult (2017) la Editura Universității din București.

Până aici ne-am referit succint la șase studii publicate în prezenta colecție. Cu această ocazie ne-am adresat legitima întrebare: de ce numai șase?! ... Fiindcă Părintele lector univ. dr. Marian Vild a elaborat mai multe studii de înaltă ținută științifică publicate cu prilejul mai multor participări academice...

Dar dincolo de această remarcă, vom reține, în concluzie, că învățământul teologic universitar românesc are resurse inepuizabile în afirmarea exegezei ortodoxe, iar studiile Părintelui Marian Vild constituie o dovadă convingătoare în acest sens.

DESPRE PRESA ECLEZIASTICĂ

Prof. MARIA TCACIUC BRĂTEANU

De când a apărut presa scrisă, periodicele (ziare, calendare, reviste) au constituit de-a lungul timpului cea mai ieftină și „la zi” sursă de informare politică, economică, literar-culturală, istorică, bisericească, ecologică etc.

Tiparul a pătruns la noi începând cu 1507 când s-au tipărit în Mănăstirea Domnească a Dealului de lângă Târgoviște sau în Mănăstirea Bistrița de peste Olt a fraților Craiovești liturghiere, evanghelii, ș.a. Tot în acest secol au venit pe meleagurile românești tipografi din Italia (Veneția) și Serbia care au folosit tiparnițe pentru multiplicarea tipăriturilor. Încă din anul 1789 o societate de cărturari români din Ardeal a cerut guvernatorului permisiunea să publice la Sibiu o gazetă românească pentru țărani. Dar de la cea mai veche scriere apărută la Iași, în 1790 „Courier de Moldavie”, ziar tipărit pe o coloană în limba țării noastre și pe cealaltă coloană în limba franceză (fiind socotită data primului periodic apărut pe teritoriul românesc) sau de la „Chestomaticul românesc” tipărit la Cernăuți de către Theodor Racocce în 1820, ziarele și revistele ieșite de sub tipar până în zilele noastre au primit numeroase titluri, au avut diferite formate, tiraje, apariții și au abordat foarte multe probleme cuprinzând toate domeniile ajungându-se ca în anul 1912 în România să existe 598 de periodice dintre care 31 bisericești și didactice. Este cert faptul că toate editorialele au contribuit la formarea, educarea și informarea generațiilor.

Dacă ținem cont de dictonul „Verba volant, scripta manent”, atunci putem spune că periodicele rămân încă pentru multă vreme sursele de informații cele mai pertinente ale scrisului „negru pe alb” despre trecut și prezent.

În ceea ce privește presa ecleziastică, începând din secolul al XIX-lea au apărut ziare și reviste sub patronajul episcopilor sau al diferitelor biserici românești. Astfel, primul ziar românesc scris cu litere latine a apărut pe 4 ianuarie 1847, la Blaj sub numele de „Organul luminării” din inițiativa lui Timotei Cipariu, cu subtitlul de „Gazetă bisericească politică și literară”.

Pornind de la faptul că la început periodicele au fost tipărite pe lângă biserici sau mănăstiri, din preocuparea clericilor care de cele mai multe ori erau și învățători, în studiul făcut asupra unor colecții, m-am oprit asupra unor periodice bisericești, dorind să fac cunoscut o parte din palmaresul acestora.

Desigur, lista nu este completă, dar am speranța că ea va sublinia preocuparea pentru acest tip de publicații deosebit de documentate și va da un imbold pentru cunoașterea lor și pentru continuarea tradiției editorial-religioase, pentru că este nevoie de credință mai mult ca oricând, chiar dacă astăzi informațiile circulă mai rapid prin sursele mass-media. Educația religioasă se realizează și prin ceea ce se scrie, se exemplifică, se explică.

Iată de ce m-am orientat asupra unor ziare și reviste bisericești, calendare, apărute în spațiul bănățean și nu numai.

ALTARUL BANATULUI - Revistă de zidire sufletească și știință teologică a Eparhiei Caransebeșului, editată de către episcopul Veniamin Nistor la Caransebeș. Tipărirea ei s-a realizat la Tipografia Diecezană din Caransebeș, fondată în 1885 de către Episcopul Ioan Popasu. Revista avea mai multe rubrici (capitole): Cuvânt introductiv, Studii și articole, Comentarii, Portrete ortodoxe, Recenzii și note bibliografice, Note și la sfârșit, Bibliografia teologică. Tipărirea revistei încetează în 1947. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât în ședința din iunie 1947 contopirea buletinelor oficiale eparhiale pe mitropolie. Așa se face că „Foaia Arhidiecezană” a Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, precum și „Buletinul Eparhiei Aradului” și-au sistat apariția în 1951, contopindu-se în revista cu numele **MITROPOLIA BANATULUI**, ca organ oficial a celor două eparhii. Din ianuarie 1990 s-a hotărât revenirea la denumirea **ALTARUL BANATULUI**, ca revistă oficială a Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului și a Episcopiei Aradului. Redactor responsabil este acum preotul dr. Adrian Carebia. După reorganizarea bisericească din Mitropolie, revista și-a definitivat titulatura numindu-se **REVISTA MITROPOLIEI BANATULUI**.

AMVONUL - Foaie bisericească pentru elaborare din sfera elocinței sacre. Oradea, Pesta, 1868. Proprietar și redactor responsabil Iustin Popfiu. A apărut sporadic: 15 ianuarie- 31 martie 1868, 1871 (doar 4 numere) și 1881 (câte două numere pe lună, din ianuarie până în aprilie).

AMVONUL - organ al intereselor clerului, apărut la București din ianuarie 1891, până în 08 martie 1893, câte 4 numere pe lună. A apărut la Tipografia „Cărților bisericești”, fiind redactat de Comitetul Societății „Amvonul românesc”.

BISERICA BĂNĂȚEANĂ

Organul oficial al Eparhiei ortodoxe române a Timișorii

Redacția și Administrația
Bulevardul C. Diaconovici Loga Nr. 7
Telefon 33-30

APARE DUMINECA
REDACTOR:
Pr. Dr. VICTOR VLADUCEANU

ABONAMENT ANUAL:
Pentru parohii conform deciziei
Nr. 754 C/946 și sumelor bugetate.
Pentru preoți și particulari: Lei 10.000

SFINȚIREA CATEDRALEI DIN TIMIȘOARA

ASPECTE GENERALE. BINECUVÂNTAREA CERULUI.

Monumentala Catedrală, Sionul credinței bănățene ce-și înalță maiestros turelele spre cerul azuriu, se pregătea pentru ziua cea mare, 6 Octombrie, cu solemnitatea sfințirii ei. Se făceau ultimele pregătiri.

Jertfa și credința celor ce au ostenit întru ridicarea mărețului Sion a fost bineprimută la Ceruri. Ca o binecuvântare a strălăniilor împlinite, în ajunul sfințirii Catedralei s'a deschis cerul și ploaia, ce se oprise o vară întreagă, s'a revărsat cu imbelșugare peste holdele arse ale câmpiei bănățene. Era un dar ceresc și o răsplătire a credinței.

6 OCTOMVRIE.

O zi frumoasă de toamnă. Cerul se limpezeste și îmbie, o atmosferă proprie pentru meditație. Începe în zorii zilei, o mulțime imensă de credincioși, veniți din toate unghiurile Banatului la praznicul ortodoxiei bănățene, se îndreaptă, spre Catedrală.

Preoții, parte mare, îmbrăcați în odăjdii, în număr de vreo 400, veniți din Eparhie și din alte părți, se incolonează în procesiune, pentru a aduce dela reședința episcopoească pe Înălții Chiriarhi. Superba simfonia de aplauze și aclamă prelungă, născută de clopotelor se revărsă ca o rugăciune sfântă. „Trăiască Regele!”

La orele 9, sfânta litie aduce pe Înălții Ierarhi: I. P. Sf. Patriarh Nicodim, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului, și pe PP. SS. Episcopi: Vasile al Timișorii, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Nicolae al Orăzii și Veniamin al Caransebeșului.

Procesiunea pornește în ritmul dangătelor de clopote și în acorduri de tropare. Mulțimea îngenuchează primind binecuvântarea I. P. Sf. Sale Patriarhului României.

Sosind în fața Catedralei, soborul Înălților Arhieriei, preoțimea și credincioșii așteaptă sosirea M. Sale Regelui.

SOSIREA SUVERANULUI.

La orele 9.30, goarneau anunță sosirea Suveranului. Uraie entuziaste străbat văzduhul. M. Sa Regele Mihai I. coboară din mașină, însoțit de dl. Dr. Petru Groza, preș. Consiliului de Miniștri și ministru ad interim al Cultelor, fiind întâmpinat de d. miniștri sosiți mai înainte: Teohari Georgescu, Petre Constantinescu-Iași, Al. Alexandrini, general Vasiliu Râșcanu și Miron Nicolescu. Îmbrăcat în uniformă aviației, tânărul nostru Rege pășește în fața I. P. Sf. Patriarh Nicodim, sărutând crucea și Evangelia. Mulțimea izbucnește într-un

M. Sa Regele Mihai I.

ropot frenetic de aplauze și aclamă prelungă, născută de clopotelor se revărsă ca o rugăciune sfântă. „Trăiască Regele!”

AMVONUL - organul Societății clerului român, București, (1904).

AMVONUL ȘI ȘCOALA - organ al intereselor preoților și învățătorilor, București, 1893 - 1894. Au apărut câte două numere pe lună la Tipografia „Voința Națională”.

BISERICA BĂNĂȚEANĂ - organ oficial al Eparhiei Ortodoxe Române din Timișoara, 1940. Apariția a fost întreruptă în anul 1947.

BISERICA ȘI ȘCOALA - revistă bisericească, săptămânală, școlară și economică, Arad, 1877. Redactor preotul Ilarion V. Felea (1939-1945). Din anul 1992 apare seria nouă, ca buletin eparhial al Episcopiei Aradului.

CALEA MÂNTUIRII - foaie duminicală pentru vestirea credinței ortodoxe și îndreptarea vieții creștine, Arad, 1935. Redactor fondator preotul Ilarion V. Felea.

CALENDARUL CREȘTIN ORTODOX, Arad, 1880.

CALENDARUL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A TIMIȘOARII, Timișoara, 1941, este desființat

în anul 1947. Acum re apare sub titlul Almanahul Arhiepiscopiei Timișoarei.

CALENDARUL PLUGARULUI CREȘTIN, întocmit și editat de preotul Ioan Baciu, Lugoj, 1920.

CALENDARUL CREȘTIN, întocmit de Ioan Ciortan, Cluj, 1943.

CALENDARUL „CLUJUL ROMÂNESC” al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, Vicariatul Alba-Iulia, Cluj, 1943.

CALENDARUL BUNULUI CREȘTIN, Sibiu, 1941.

CALENDARUL EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE, Oradea, 1928.

CALENDARUL ROMÂNULUI, Editura Diecezană, Caransebeș, 1889.

FOAIA NOASTRĂ, publicație lunară a Asociației creștine a femeilor române, București, 1926. A apărut la Imprimeria Fundației Culturale Principele Carol.

FOAIA DIECEZANĂ, Caransebeș, 1886, **organ oficial al Eparhiei Ortodoxe Române a Caransebeșului, ziar bisericesc, școlariu, economic și literariu**, ce a contribuit la cultivarea vieții spirituale a bănătenilor și nu numai, la dezvoltarea învățământului, la apărarea Bisericii strămoșești și la păstrarea ființei naționale. Este prima publicație românească din Caransebeș. Primul număr a văzut lumina tiparului în ianuarie 1886 la Tipografia Diecezană. O contribuție deosebită la editarea foii au avut-o savantul Nicolae Teclu și episcopul Ioan Popasu, cât și nepotul acestuia C. Popasul. Ziarul apare timp îndelugat, evoluția sa se întinde pe trei etape succesive: 1886-1918, 1918-1949. Din martie 1994 se reia apariția publicației în serie nouă sub îndrumarea redactorului protopop dr. Vasile Petrica.

FOAIA DUMINICII, spre înmulțirea cei de obște folositoare cunoștințe alcătuită de o soțietate a celor învățați, Brașov, 1837. Primul număr a apărut ca foaie volantă pe data de 02 ianuarie 1837 la Brașov prin contribuția lui Ion Barac și I. Bariț și ulterior G. Bogdan – Duică. Din motive financiare și nu numai, vor fi tipărite 52 de numere.

GLASUL FEMEII ORTODOXE, publicație semestrială editată de Fundația Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române. Are 72 de pagini, primul număr la Craiova, anul 2005.

GLASUL DOMNULUI, Vestitorul parohiei Ortodoxe din Arad și al Oastei Domnului din Eparhia Aradului, Arad, 1928. Din anul 1934 apare sub titlul: **Foaie săptămânală de zidire creștinească și românească**.

ÎNVIEREA, Revista Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Timișoarei, Timișoara, 1990. Fondator este Mitropolitul Nicolae Corneanu. Președinte: Înaltpreasfințitul Părinte Ioan Selejan - Mitropolitul Banatului, vicepreședinte: Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul - Episcop vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, redactor coordonator: preot dr. Marius Florescu. Publicația a apărut pe data de 15 aprilie 1990 sub formă de ziar. Din 1 iulie 2012 apare sub format nou, cel de revistă religioasă, color și în condiții tipografice deosebite. Are 48 de pagini în cuprinsul cărora sunt prezentate foarte multe titluri religioase având o largă paletă de subiecte adresate cititorilor creștini ortodocși. Tiparul este executat de S.C. Partoș S.R.L. Timișoara.

LEGEA ROMÂNEASCĂ, Organ oficial al Eparhiei Ortodoxe Române a Oradiei, Oradea, 1921. Apare și în zilele noastre ca buletin oficial al Eparhiei Oradiei. Tiparul este executat la tipografia Partoș din Timișoara.

LUMINA, Foaie religioasă și culturală pentru popor. Director Cornel Corneanu. A apărut săptămânal (joia), la Caransebeș, anul 1918.

LUMINA, Iași, 2005, **Publicație cotidiană a Patriarhiei Române**. Primul număr a apărut pe 7 februarie 2005, sub îndrumarea mitropolitului Daniel Ciobotea. Din 16 octombrie 2005 ziarul a apărut săptămânal sub numele de **LUMINA DE DUMINICĂ** și din 2008 a devenit parte a Centrului de presă Basilica.

LUMINA, Arad, 1872, **Organ oficial al Eparhiei Ortodoxe Arad** cu apariție bisăptămânală. Primii redactori Georgiu Popa și Iosif Goldiș, apoi Vincențiu Mangra. A avut ca **supliment FOAIE BISERICESCĂ SCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ**.

LUMINĂ DIN LUMINĂ, Revistă lunară de cultură religioasă, Director Titus V. Popa, Timișoara, 1934.

OASTEA DOMNULUI, Foaie săptămânală de folos tuturor creștinilor, întocmită de preotul Iosif Trifa. Foaia s-a tipărit ca supliment la Foaia „Lumina satelor”, Sibiu, 1930.

OBSERVATORUL CULTURAL-RELIGIOS, (a apărut doar 10 numere), Beiuș, 1928.

ORTODOXIA, București, 1996 - **Revistă a Patriarhiei Române**, tratează teme teologice de ordin interortodox, interconfesional, interreligios.

REVISTA BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ - Publicația a apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea fiind **Buletinul Oficial al Patriarhiei Române**. Prin editarea acestei reviste Sfântul Sinod și-a propus informarea clerului dar și a credincioșilor popularizând cultura teologică. Prin regulamentul aprobat s-a urmărit prezentarea datoriiilor și necesitățile clerului, predicile și traduceri prin tratate și articole despre Exegeză, Istoria Bisericii, Morală, Spiritualitate, informații despre celelalte Biserici Ortodoxe surori. Publicația a fost înființată în 1873 prin Decretul Regelui Carol (1874) și primul număr a apărut pe data de 20 septembrie 1874 la Tipografia Mitropoliei cu titlul de **JURNAL PERIODIC ECLEZIASTIC**, din inițiativa Sfântului Sinod și al Mitropolitului primar al României Nifon Rusăilă. Publicația a avut o activitate neîntreruptă până în 1878 și din motive pecuniare a fost întreruptă până în 1880. Din anul 1882 și cu sprijinul mitropolitului Calinic Miclescu s-a reluat tipărirea. Din 1884 a apărut sub titlul **REVISTA PERIODICĂ ECLEZIASTICĂ**. Întimpul primului Război Mondial tipărirea a fost întreruptă și a fost reluată în 1920 din inițiativa Mitropolitului României Dr. Miron Cristea. Revista a trecut la Institutul Biblic din anul 1945 ca **BULETIN OFICIAL AL SFÂNTULUI SINOD**, iar din anul 1948, prin grija unui comitet redacțional și a Patriarhului Justinian Marina, s-a tipărit și a primit din 1953 numele de **BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ**. În timpul patriarhilor Justinian Marina, Iustin Moisescu și Teoctist Arpașu s-a bucurat de colaborarea unor distinse personalități clericesti ca: Ioan G. Coman, Dumitru Stăniloae, Ene Braniște, Liviu Stan, Mircea Păcurariu, Ion Bria etc. În prezent, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a propus ca revista să treacă printr-un proces de reînnoire.

REVISTA PREOȚILOR, Organ clerical independent, Timișoara, 1940.

REVISTA TEOLOGICĂ, Organ lunar pentru știință și viață bisericească, Sibiu, 1907. A apărut din inițiativa prof. dr. Nicolae Bălan (1947-1956), viitorul mitropolit. Din 1956 a apărut sub denumirea de **MITROPOLIA ARDEALULUI**, iar în prezent este buletinul oficial al Mitropoliei Ardealului.

SIONUL ROMÂNESC, Foaie oficială a Diecezei Lugojului, Lugoj, 1914 (greco-catolic).

SPERANȚIA, Arad, 1869. A apărut bilunar sub titulatura **REVISTĂ LITERARĂ ȘI RELIGIOASĂ**.

STUDII TEOLOGICE, Revista Institutelor Teologice din Patriarhia Română, București, 1957.

TELEGRAFUL, Sibiu, 1857. Redactor Aaron Florian. **Organul de presă oficial al Mitropoliei Române** a apărut bisăptămânal de cele mai multe ori, dar și o dată sau de trei ori pe săptămână, având ca dimensiuni diferite formate. La început a fost scris cu litere chirilice pentru ca din 1859 să fie tipărit și cu litere latine. În primele două decenii ale apariției se reflectă pregnant gândirea mitropolitului Andrei Șaguna. De la numărul 9 al ziarului, redactor responsabil a devenit medicul bănățean Pavel Vasici. Un timp la conducerea ziarului s-au aflat tineri profesori de la Institutul Teologic din Sibiu: Ioan Bădilă, Visarion Roman, preotul Ioan Rațiu, Nicolae Cristea și alte personalități bisericești până în 1900.

TELEGRAFUL ROMÂN, Organ național bisericesc, Sibiu, 1925-1930. Ziarul a apărut marțea și vinerea. Redactor responsabil: George Proca. A fost editat la Tipografia Arhidiecezană Sibiu. În prezent este cel mai vechi periodic bisericesc de la noi și apare ca buletin oficial al Arhiepiscopiei Sibiului.

VESTITORUL, Organ al Eparhiei Române Unite de Oradea și revistă de cultură religioasă, Oradea, 1925.

*

Presa ecleziastică este și rămâne un mijloc de cultivare și de afirmare a credinței strămoșești, a culturii, conștiinței și demnității poporului, a unei spiritualități autentice, iar evenimentele remarcabile relatate în paginile acesteia ne demonstrează benefica preocupare a clericilor, a profesorilor de religie, teologilor și mirenilor în munca de îndrumare, luminare și înzestrare cu o cultură religioasă a poporului român.

SFÂNTUL GOAR, CEL CARE A DAT NUMELE UNUI ORAȘ DE PE RIN

Protopop. dr. ALEXANDRU NAN

Pomenit în fiecare an pe data de 6 iulie, ziua nașterii sale în veșnicie, Sf. Goar s-a remarcat prin îngrijirea bolnavilor și a nevoiașilor, dar și pentru refuzul de a deveni episcop de Trier, preferând viața eremitică. Astăzi, un oraș de pe Rin îi poartă numele, iar moaște ale sfântului sunt adăpostite în mai multe biserici de pe teritoriul Germaniei.

Goar s-a născut în Aquitania (sud-estul Regatului franc) dintr-o familie înstărită la sfârșitul secolului al 5-lea, probabil în 495. Nu știm nimic despre copilăria lui. Este cunoscut faptul că la vârsta de 24 de ani a primit Taina Preoției. După hirotonie s-a așezat pe malul râului Rin, la nord de orașul Koblenz, cu acordul episcopului de Trier. Acest lucru se întâmpla în timpul regelui franc Childebert (511-538), după unii în jurul anului 521.

În acest loc și-a ridicat o chilie, iar astăzi acolo se află astăzi o biserică închinată lui. Aici a început să primească săracii și bolnavii, iar după unele relatări, pe cei care circulau cu bărcile pe Rin. Deși a trăit în secolul al 6-lea, viața lui a fost transmisă pe cale orală și fixată apoi în scris, în secolul al 8-lea sau al 9-lea, de către un călugăr al mănăstirii de la Prüm. Mănăstirea de la Prüm, ridicată de către bunica lui Carol cel Mare, Bertrada, în jurul anului 721, devenită mănăstire benedictină din 752, va deține acest teritoriu în perioada carolingiană.

¹ Vera SCHAUBER, *Heilige und Namenspatrone im Jahreslauf*, Augsburg 1998, p. 337.

Aceza și slujirea fratelui

Aici Goar s-a remarcat prin virtuțile sale și prin mai multe minuni săvârșite, unele dintre ele fiind considerate astăzi legendare. În timp ce unii îl remarcă ca fiind un mare ascet, alții consideră că a devenit cunoscut pentru dragostea sa pentru semenii, manifestată prin ospitalitatea arătată tuturor, dar mai ales călătorilor și comercianților care traversau Rinul cu barca și pentru minunile săvârșite. Întrucât iubea isihia și viața eremitică, a luptat mult împotriva

diavolilor, motiv pentru care este reprezentat în icoană ca luptător cu puterile întinericului. Prin fervoarea predicilor sale, dar, mai ales, prin forța exemplului său, a adus mulți oameni păcătoși la Hristos². Se pare că a fost acuzat de către episcopul de Trier de practica magiei, motiv pentru care a săvârșit mai multe minuni, dovedindu-i acestuia că le-a făcut în numele Domnului Hristos. Unii îi atribuie lui Goar și aducerea de mlădițe de viță de vie din zona Aquitaniei în teritoriul de pe malul Rinului.

La moartea episcopului de Trier, regele Childebert I împreună cu supușii săi, au dorit să-l numească pe Goar ca titular al acestui scaun episcopal. Goar, dorind să ducă mai departă o viață de eremit, a refuzat această demnitate. Totuși, regele l-a rugat să se mai gândească și i-a oferit 20 de zile de răgaz și rugăciune. Vita consemnează faptul că Goar s-a rugat din sufletul lui Dumnezeu să nu plece din acel loc liniștit. Rugăciunea i-a fost ascultată, fiindcă a fost cuprins de o boală gravă (paralizie), care timp de 7 ani l-a ținut la pat, nemaiputând astfel accepta demnitatea episcopală. Pe data de 6 iulie 575, Goar și-a încredințat sufletul lui Dumnezeu și a fost înmormântat chiar pe locul în care murise și se nevoise.

Sfântul dă numele unui oraș de pe Rin

Mormântul său a devenit în scurt timp loc de pelerinaj. Pe locul nevoițelor sale a fost ridicată o biserică, care în timpul regelui Pipin cel Tânăr a fost dăruită (în anul 765) abatelui mănăstirii benedictine de la Prüm³.

Acest teritoriu a fost locuit încă din perioada romană, având inițial numele de Wochara, după pârâul care se vărsa în Rin. Cunoscând o importantă dezvoltare datorită numeroaselor pelerinaje efectuate la mormântul Sf. Goar, localitatea St. Goar a primit în anul 1183 statutul de oraș, iar în Evul Mediu târziu va cunoaște o mare înflorire.

În anul 782 moaștele Sfântului Goar au fost mutate în biserica ridicată în cinstea sa de către carolingieni. Astăzi orașul St. Goar face parte din județul Rhein-Hunsrück, pe malul stâng al Rinului Mijlociu. Centrul orașului a intrat în anul 2002 în patrimoniul Unesco. Pe lângă biserica din St. Goar, moaște ale sfântului se mai găsesc astăzi în biserica Sf. Castor din Koblenz și într-o biserică din Darmstadt. Reprezentat în iconografie la început ca și călugăr, Sf. Goar apare mai apoi ca preot, având ca atribute șerpi, căprioare sau vase de lut. Sf. Goar mai este reprezentat ținând în mână o carte, iar în cealaltă o machetă a bisericii din orașul Goar, care-i adăpostește moaștele.

2 Alban, BUTLER, art. *St. Goar, Priest*, în: Alban, BUTLER, *The Lives of the Saints. With Reflections for every day in the year*, London 2015, 275-276.

3 *Das Synaxarion. Die Leben der Heiligen der Orthodoxen Kirche*, vol. 2, Creta 2006, p. 545. Mai multe informații despre mănăstirea (abația) de la Prüm se găsesc pe pagina electronică: <http://www.rheinische-geschichte.lvr.de/Orte-und-Raume/reichsabtei-und-fuerstentum-pruem/DE-2086/lido/57d1196426e1a0.41537212>

De te lovesc în viață multele dureri

Mulțumesc, Doamne

Mulțumesc, Doamne, pentru toate cele,
pentru bune și pentru rele,
pentru că m-ai scos din neant
și-ai pus în mine gândul spre înalt,
pentru năzuințe, împliniri ori renunțări,
pentru speranța invadându-mă din patru zări,
pentru clipele întipărite în minte, dar și pentru ce-am
uitat,
pentru bidiviul dorințelor mereu înșăuat,
pentru câte le pot și pentru câte nu le știu spune.
Mulțumesc, Doamne că mi-ai hărăzit să trec prin
lume!

AQUILINA BIRĂESCU

Iisus, printre oameni, a vindecat suferințe

Biserica a păstrat
Datini din adâncă vechime,
A cristalizat sufletul neamului,
Pe Cel de sus l-a coborât în mulțime.

Iisus, printre oameni, a vindecat suferințe,
Alături de ei a cunoscut schingiuirea,
Că numai prin ispășire și credință
Ne mântuim, descoperind fericirea.

PETRU JICHICI

De te lovesc în viață multele dureri,
Încât și sufletul se zdruncină atunci
De ești trist și parcă nu poți măcar să speri
Pentru puțin bine fără să te târăști pe brânci.
De te simți căzut și n-ai cum să te ridici,
Așa încât unii se vor bucura nespus
De îți vine pentru o secundă să minți,
Decât o vorbă grea cu ușurință să arunci.
De îți vine să-ți umpli pumnii cu lacrimile tale,
Ce cad din tristețe fără să te poți abține
De poți simți vântul și nici o alinare,
Decât deșertăciune, necaz și rușine.
De te rogi de unul iar mâine de altul,
Să te ajute când nevoia este tot mai mare
De îți vine să faci tot pentru a evita dezastrul,
Deși simți cum puterea parcă-ți tot dispare.
De te simți bătut de soarta nemiloasă,
Precum pământul de nenumărate ploii
De simți că ai vrea să ieși puțin din casă,
Simțind tensiune de parcă e război.
De simți că natura deși divină pare rece,
Odinioară întâmpinându-te cu cânt
Deși vezi valul încremenit ce apoi trece,
Purtat parcă în neștire de furtună și de vânt.
De simți soarele dogoritor arzându-ți des obraji,
Când odinioară parcă ți-i mângâia cu dor
Parcă te gândești pentru o clipă cum dușmanii,
Îți doresc din al lor suflet numai răul lor.
De simți că toate nu mai sunt ce-au fost,
Înseamnă că încă trăiești clipa prezentului prezent
Și toate lucrurile bune în viață își au încă rost,
Deși pentru o secundă pari să fi fost absent.
De simți că ești abandonat de cei dragi ai tăi,
Roagă-te cu patos încremenit în rugăciune
Și nu-i spune Domnului cât au fost de răi,
Ci să îi ierte din iubire, roagă-te cu înțelepciune.

Preot CONSTANTIN MILIN

Preasfintei Fecioare Maria

Binecuvântată fie
Preacurata Fecioară Maica Preasfântă Maria,
Cuvine-se cu adevărat să te binecuvântăm
Și laudă spre bucurie în fiecare zi să-ți dăm.

Binecuvântată fie
Maica Domnului Iisus Hristos și acum și în veșnicie
Hai oameni să ne adunăm
Și să binecuvântăm pe Maica Sfântă ce avem.

Pe a lumii Împărăteasă
Și Maică de Iisus aleasă,
Pe Maica lui Dumnezeu
Care ne apără de rău.

Haideți frați, haideți surori
Cu buchete mari de flori
Și să binecuvântăm
Pe Maica Sfântă ce avem.

Slăvescu-te Maică Sfântă
De multă lume știută
Și cu drag te preacințesc
Cât voi viețui și trăiesc

Și te-oi binecuvânta
Și seara și dimineața
Că tu-mi ocrotești viața.

MAXIMILIAN DUMA

Iisus, eroul nostru!

Iisus, în brațele Maicii Sfinte stătea
Și la noi toți se gândea
Cum ne-ar putea scăpa
Din viața asta atât de grea

El pentru noi s-a sacrificat
Din cauza păcatelor pe care le-am creat
El pe oameni i-a ajutat
Deși nu toți L-au acceptat.

RAISA PANDURU

Părinții

Părinții mei cărunți ca și de ceară
Cară bucate sfinte adeseori
Și ne aduc o bucurie-n casă
Cu bradu-mpodobit de sărbători

Când ne sculăm în sfânta dimineață
Și neaua s-a urcat până la geam
Îmi vine ca să cânt iar o colindă
Despre Hristos și darul care-l am

Iar merii din grădină toți sunt albi
Ca turmele de oi de pe la stână
Și bucuroși de născătoarea zi
Din lumânări ne facem iar lumină

Iar dragii mei părinți îi văd și azi
Ca grâul semănat târziu în toamnă
Din truda lor pe vatră am crescut
Și să mă rog lui Dumnezeu mă-ndeamnă.

TEODOR JURCA

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Binecuvântarea bisericii din Săcălaz

În duminica a 5-a după Rusalii, Mitropolitul Banatului, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan s-a aflat în mijlocul credincioșilor din parohia Săcălaz, care, timp de 16 ani, s-au ostenit a înălța o nouă biserică parohială. Încă de la orele dimineții, Chiriahul a fost întâmpinat de soborul slujitor condus de părintele inspector eparhial Marius Sfercoci, alături de ceilalți preoți și diaconi slujitori, printre care parohul bisericii, preotul Ionel Maței, preotul pensionar Petru Toma, cel care a început lucrările și arhidiaconul

ing. Timotei Anișorac, consilier pe probleme de patrimoniu și construcții bisericești la Centrul eparhial, care, în ultimii ani, a supravegheat și îndrumat lucrările de la noua biserică.

În cadrul Sfintei Liturghii, Chiriahul a explicat pericopa evanghelică după Matei, cap. 8, 28-34, arătând ce se întâmplă atunci când, în viața noastră, nu este lăsat Hristos Domnul să lucreze, omul aflat în această situație fiind stăpânit de dureri necurate care îl duc, adeseori, în însingurare, în suferință și boală și îl privează de harul mângâietor și dătător de speranță al lui Dumnezeu.

După slujbă, Înaltpreasfinția Sa a binecuvântat lucrările de construcție de la noua biserică parohială, îmbrăcând-o, prin rugăciunile rostite, în harul lui Dumnezeu spre a fi loc de aducere a jertfei celei nesângeroase și de comuniune în Hristos. Înaltpreasfinția Sa a cercetat de nenumărate ori șantierul bisericii de la venirea Sa în Banat, colaborând îndeaproape cu cei implicați în realizarea ei. La finalul slujbei, Înaltpreasfinția Sa a mulțumit credincioșilor prezenți pentru contribuția avută, de-a lungul timpului, în realizarea idealului comun, precum și primarului localității, domnului ing. Ilie Todașcă, dimpreună cu membrii Consiliului Local Săcălaz, pentru implicarea directă în construcția noii biserici, oferindu-le acestora icoane și cărți.

Licență și depunerea jurământului la Facultatea de Teologie

În ziua de vineri 5 iulie, în sala festivă a Centrului eparhial, a avut loc susținerea tezelor de licență de către absolvenții promoției 2018-2019 ai Facultății de Teologie din Timișoara, care s-a desfășurat în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan al Banatului și a cadrelor didactice. Imediat după acest moment, în biserica din incinta reședinței mitropolitane a avut loc o slujbă de Te Deum în cadrul căreia absolvenții au depus obișnuitul jurământ de credință față de Dumnezeu, Biserică și autoritatea bisericească. Chiriarhul eparhiei noastre a fost de față și la acest moment și a rostit un cuvânt de învățătură.

Hramuri de vară la mănăstirea Dobrești

În ziua de 2 iulie, Mănăstirea Dobrești a îmbrăcat haine de sărbătoare prin prăznuirea unuia dintre ocrotitori, pe Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, la această bucurie duhovnicească a luat parte Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, care a oficiat Sfânta Liturghie la demisolul mănăstirii.

Din soborul preoților slujitori au făcut parte protosingel Matei Buliga, starețul Mănăstirii Dobrești, arhim. Climent Vântu, starețul Mănăstirii Săraca, pr. Protopop Ioan Cerbu din Protopopiatul Lugoj, precum și alți preoți și diaconi slujitori. La slujbă au luat parte autorități locale, reprezentanți ai Asociației Ștefan cel Mare și credincioși din comunele învecinate. În cuvântul de învățătură Preasfințitul Părinte Emilian a evidențiat figura luminoasă a Sfântului Ștefan, care prin viața sa și râvna pentru Hristos a ctitorit numeroase biserici, multe dintre ele dăinuind până azi. De asemenea, Sf. Ștefan a fost un bun credincios al Bisericii, un apărător al credinței creștine în vremuri tulburi ale istoriei și un mărturisitor al credinței ortodoxe.

*

La 20 iulie, când Biserica Ortodoxă cinstește pe Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, mănăstirea timișeană

Dobrești, ctitoria Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a îmbrăcat haine de sărbătoare, cinstindu-și, prin rugăciuni doxologice, ocrotitorul spiritual. Programul liturgic a debutat în ajunul sărbătorii, prin săvârșirea Slujbei Vecerniei Mari, unită cu Litia și Utrenia. Sfânta Liturghie din ziua hramului, a fost oficiată de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicearh al Arhiepiscopiei Timișoarei, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

Simpozion internațional la Timișoara

Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la instaurarea administrației românești în Banat (1919), Arhiepiscopia Timișoarei organizează, în perioada 27-29 iulie, simpozionul internațional „Centenarul bănățean. Un secol de administrație românească la fruntariile României”.

Deschiderea festivă a avut loc în Sala Centrului Eparhial, unde Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, acad. Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române, prof. univ. dr. Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române, pr. prof. univ. dr. Nicolae Chifăr, de la Facultatea de Teologie din Sibiu, prof. univ. dr. Sorin Șipoș de la Universitatea din Oradea și prof. univ. dr. Nicolae Robu, primarul Municipiului Timișoara, au susținut o serie de prelegeri ce au evidențiat tematic contribuția Bisericii bănățene la efortul pentru unitatea națională, situația internațională de la sfârșitul Primului Război Mondial, perioada ocupației militare străine în Banat, instaurarea administrației românești,

intrarea trupelor Armatei Române în orașele provinciei și personalității momentului.

Președintele Academiei Române a susținut în plen conferința cu titlul „Cine a făurit România: istorie și ideologie”, în cadrul căreia a evidențiat ideea de unitate de neam și de limbă, prezentă în conștiința poporului român chiar în cadrul existenței vremelnic separate a provinciilor românești.

Slujire arhierescă la biserica Timișoara Fabric

În Duminica a VI-a după Rusalii, la biserica cu hramurile „Sf. Proroc Ilie și Sf. Ierarh Spiridon al Trimitundei” din Timișoara – Fabric, a avut loc evocarea protopopului Ioan Oprea, cleric bănățean, participant la Marea Unire de la Alba Iulia din 1918. Ziua de 28 iulie 2019 a debutat cu Sfânta Liturghie arhierescă oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului și de Preasfințitul Părinte Daniil Stoenescu, fost episcop administrator sau locțiitor la Vârșeț, de pr. Ionel Popescu, vicar eparhial, de pr. Paroh Cosmin Panțuru și clericii parohiei, precum și de alți clerici invitați din Patriarhia Română.

Tâlcuirea pericopei evanghelice din această duminică a fost rostită de Preasfințitul Părinte Daniil, care a evidențiat dragostea lui Hristos Dumnezeu pentru cei aflați în suferință trupească și sufletească. Răspunsurile liturgice au fost date de corul Parohiei Timișoara-Fabric.

De asemenea, Părintele Mitropolit Ioan I-a invitat pe Înaltpreasfințitul Părinte Timotei să istorisească credincioșilor prezenți câteva întâmplări, pe care chiriarul arădean, născut în această parohie, le-a avut cu protopopul Ioan Oprea, un preot atașat de Biserica românească și promotor al valorilor național-românești pe care le insufla tinerilor din acea vreme.

După săvârșirea Sfintei Liturghii, ierarhii, oficialitățile locale și județene și credincioșii au ieșit în curtea bisericii parohiale, unde a avut loc dezvelirea bustului protopopului Ioan Oprea, lucrare a sculptorului timișorean Aurel Gheorghe Ardeleanu. Dezvelirea bustului a fost realizată de către Părintele Mitropolit Ioan și de către dl. Nicolae Robu, Primarul Municipiului Timișoara; apoi slujba de sfințire a fost săvârșită de către Chiriarul Banatului.

Protopopul Ioan Oprea este cel care pe data de 3 august 1919 a oficiat slujba de Te Deum la intrarea armatei române în Timișoara, ceea ce a marcat instalarea administrației românești în această parte de țară.

Slujire arhierescă la hramul mănăstirii Sfânta Ana – Orșova

De sărbătoarea „Adormirii Sfintei Ana”, celebrată de Biserica Ortodoxă pe 25 iulie, mănăstirea mehedintească „Sfânta Ana” din Orșova și-a serbat hramul.

La sărbătoarea așezământului monahal au participat Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, Preasfințitul Părinte Nicodim, Episcopul Severinului și

Strehaiei și Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

Manifestările dedicate hramului mănăstirii au debutat cu slujba de sfințire a Agheasmei Mici, urmată de Taina Sfântului Maslu, Acatistul Sfintei Ana și Sfânta Liturghie, informează Episcopia Severinului și Strehaiei. Răspunsurile liturgice au fost date de psaltii Catedralei Episcopale din Drobeta-Turnu Severin.

Mănăstirea „Sfânta Ana” a fost ctitorită de Pamfil Șeicaru, un cunoscut ziarist interbelic, care a luptat în primul Război Mondial pe locul unde se află actualmente așezământul monahal. Lăcașul de cult a fost construit între 1936 și 1939. Abia după perioada comunistă, în 1990, mănăstirea a fost sfințită de Episcopul Damaschin Severineanul, Episcop vicar al Mitropoliei Olteniei. În anul 1995 a fost deschis muzeul mănăstirii dedicat ctitorului său, Pamfil Șeicaru, iar în 1996 a fost finalizată construcția clopotniței.

Slujire arhierescă la pomenirea Sfântului Ioan Maximovici în San Francisco – S.U.A.

Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei a liturghisit în 29 iunie la Catedrala din San Francisco, cu ocazia împlinirii a 25 ani de la canonizarea Sf. Ioan Maximovici.

Liturghia a fost prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Ilarion, Mitropolit al New Yorkului și al Americii Răsăritene, Conducătorul Bisericii Ortodoxe Ruse din afara granițelor (ROCOR). Omilia a fost rostită de Episcopul Irineu de Richmond și Europa de Vest.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, ierarhii au oficiat o rugăciune (moleben) înaintea moaștelor Sfântului Ioan Maximovici aflate în Catedrală. Rugăciunea a fost urmată de o procesiune în jurul lăcașului de cult.

Construcția catedralei din San Francisco se datorează Sfântului Ioan care a venit în orașul american în anul 1962. El a găsit comunitatea scindată, iar lucrările de construcție erau suspendate. Sub îndrumarea sa, pacea a fost restabilită, iar catedrala a fost finalizată în 1965.

Pe lângă racla cu moaștele Sfântului Ioan Maximovici, în catedrală se află moaștele sfinților Ioan din Tobolsk (rudă cu Sfântul Ioan Maximovici), Gherman din Alaska și Iov de la Poceav.

Canonizarea Arhiepiscopului Ioan de Shanghai și San Francisco a avut loc în data de 2 iulie 1994.

Pomenirea luptătorilor uciși la Pădurea verde din Timișoara

La Monumentul Rezistenței Anticomuniste din Banat, aflat în proximitatea Muzeului Satului Bănățean din Timișoara, a avut loc în ziua de 16 iulie, o slujbă de pomenire a celor mai neînfricați luptători bănățeni împotriva regimului comunist pentru apărarea libertății și demnității poporului român, uciși la Timișoara între 1949 – 1952.

Slujba Parasutului a fost oficiată de către

Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului alături de un sobor de preoți și diaconi de la Catedrala Mitropolitană din Timișoara și de la Parohia Timișoara Pădurea Verde, Protopopiatul Timișoara II.

La eveniment au participat reprezentanți ai Senatului României, oficialități locale și județene, reprezentanți ai mai multor asociații din Timiș și Caraș-Severin, foști deținuți politic, urmași ai unora dintre aceștia, dar și foarte mulți timișoreni.

După slujbă, Teodor Stanca, președintele Asociației Foștilor Deținuți Politic, a dat cuvântul reprezentanților oficialităților invitate, care au rostit alocuțiuni privind jertfa celor 12 luptători anticomuniști, uciși în acest loc în urmă cu 70 de ani, pe data de 16 iulie 1949. Au vorbit: Dan Diaconu, viceprimarul Timișoarei, s-a dat citire mesajului prefectului Județului Timiș, Eva Andreaș, senatorul Marcel Vela, Gheorghe Ciuhandu, fostul primar al Timișoarei, eroul anticomunist Nicolae Ciurică, singurul supraviețuitor al acelei perioade triste din istoria României, Cornelia Fiat, de la Asociația Foștilor Deportați în Bărăgan și Cornelia Fetea, președintele Asociației Foștilor Deținuți Politic din Caraș-Severin.

Monumentul de la Pădurea Verde, ridicat pe o colină și reprezentat de o cruce, a fost sfințit în anul 2000 de către vrednicul de pomenire Mitropolitul Nicolae Corneanu, în prezența domnului Gheorghe Ciuhandu, primarul Timișoarei la acea vreme, a membrilor Asociației Foștilor Deținuți Politici din România (A.F.D.P.R.) – filiala Timiș, precum și a rudelor sau a apropiaților celor care au pierit în timpul prigoanei comuniste.

Acest monument este înconjurat de 43 de plăci din granit negru, pe care sunt inscripționate numele membrilor grupurilor de rezistență anticomunistă, a celor executați chiar în Pădurea Verde, a celor care au murit în urma torturilor la care au fost supuși în închisorile comuniste, a sutelor de bănățeni care și-au găsit sfârșitul în apele Dunării sau pe frontierele cu sârmă ghimpată răpuși de gloanțele cerberilor infernului comunist. Simbolizând mormântul celor fără de morminte la acest monument se omagiază toți cei care au murit în confruntările cu forțele de Securitate în răscoale țărănești, în închisori, în lagăre și deportări.

Tabăra „Tradiție și noutate” în Arhiepiscopia Timișoarei

Având în vedere nevoia tinerilor de cunoștințe, deprinderi, experiență și de o legătură autentică cu tradițiile care ne definesc identitatea culturală și națională, dar și necesitatea de a face față provocărilor vieții cotidiene, Mitropolia Banatului, prin sectorul Învățământ și Activități cu Tineretul din cadrul Arhiepiscopiei Timișoarei, organizează la Mănăstirea Timișeni-Șag, în perioada 8-14 iulie, tabăra pentru tineret Tradiție și noutate, oferind, prin acest program de tabere, tinerilor din societatea actuală, spațiul necesar și posibilitatea de a-și dezvolta atât capacitatea de participare activă și asumată într-un proces creator, cu o finalitate bine determinată, cât și capacitatea de exprimare a opiniei și de asumare a deciziilor.

Beneficiarii acestei tabere sunt 19 tineri, cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, proveniți din fiecare eparhie din țară. În cele șase zile, aceștia vor participa la diferite conferințe tematice, precum și la diverse activități creative și interactive de cunoaștere (playtech, design, educație prin imaginație-experimente științifice, jocuri).

Programul taberei a cuprins un atelier de pictură pe sticlă, dar și un tur al orașului Timișoara, capitala Banatului, cu scopul ca tinerii să vizi-

teze principalele instituții de cultură și să descopere elementele principale ale istoriei orașului. În acest sens a fost vizitată Colecția de artă bisericească veche a Arhiepiscopiei Timișoarei, așezată în subsolul Catedralei Mitropolitane din Timișoara, patrimoniu care cuprinde aproape 1.000 de piese, printre care un însemnat număr de icoane pe lemn, sticlă și pânză, obiecte de cult brodate, sculptate sau lucrate în metal și un important fond de carte veche religioasă. Toate provin din bisericile satelor bănățene, datând din secolele XIV-XIX. Pe lângă vizionarea documentelor istorice, ce exprimă nivelul cultural din Banat, tinerilor li s-a vorbit și despre multiculturalitatea orașului, îmbogățită de-a lungul secolelor și întreținută până în prezent de către toți cei care au ales să trăiască în armonie pe aceste meleaguri (germani, sârbi, maghiari, bulgari, slovaci, croați sau oameni veniți din alte colțuri ale țării), dar și despre interconfesionalitatea urbei, ce au determinat să fie aleasă drept capitală europeană culturală în 2021.

Nu în ultimul rând a fost vizitat și Muzeul etnografic al Banatului, muzeu conceput ca un sat tradițional bănățean, ce cuprinde atât gospodării țărănești românești, cât și gospodării ale diverselor etnii conlocuitoare în Banat (șvabi, slovaci, maghiari, ucrainieni, sârbi), toate prezentând funcția socială a spațiului rural: biserică, școală, primărie, cămin cultural, ateliere. Într-un cadru mirabil, tinerii au participat la un meșteșug cu specific tradițional românesc, și anume: atelierul de opincărit. După o demonstrație interactivă a meșterului popular, inserată cu prezentarea principalelor elemente din istoria opincilor, tinerii și-au confecționat propriile opincuțe-souvenir. În mod implicit, ei au devenit martorii formării unei șezători ad-hoc, un obicei strămoșesc cu rol important în viața socială a satului. La finalul atelierului, tinerii au realizat că această formă de întrunire comunitară, specifică satului românesc, nu numai că era locul unde se prelua și se transmitea, generațiilor tinere, tradiția populară, ci ea chiar contribuia la menținerea unei mentalități colective în comunitatea satului.

Școală de vară la parohia Voiteg

La biserica cu hramul Sfântul Mare Mucenic Gheorghe din Voiteg s-a desfășurat în 3 iulie, Școala de vară organizată împreună cu parohiile Birda și Gătaia.

Programul a fost pregătit de P. C. Părinte Dragan Giorgiev, parohul locului și a debutat cu un moment liturgic, citirea Acatistului Sfintei Treimi de către participanți.

După otpustul slujbei în foșoarele din curtea bisericii s-au desfășurat ateliere de creație sub titlul de origami, adică arta plierii hârtiei colorate rezultând flori, vapoare, iepușăși ș.a.. Tot acum au fost jucate partide de șah, rummy, moara etc.

Pe terenul de fotbal s-a jucat un meci între participanți. Reveniți în curtea bisericii a fost organizat un concurs de muzică la care au participat mai mulți copii. Au interpretat cântece: Denisa Scrofan, Anamaria Giorgiev, Ana Negrea, Mădălina Popescu și Alexandru Orășanu. Hora prieteniei a încheiat activitățile zilei.

Ultimul popas a fost făcut la fabrica Tehnica din Voiteg unde participanții au văzut halele de pregătire și finisare a lemnului precum și mini zoo-ul de aici.

De remarcat a fost prezența doamnei prof. Camelia Fogaș, directorul Școlii Gimnaziale din Voiteg, precum și a prof. Bianca Bădiță, prof. Nicoleta Brădeanu, a preotesei Ana Maria Giorgiev la derularea activităților zilei.

Bucuria, veselia, prietenia au fost pașii făcuți de fiecare din cei 37 de participanți.

Expoziția „Hai la turtă la Sărcia”

La sărbătoarea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul s-a desfășurat în localitatea Sărcia din Banatul istoric cea de-a doua ediție a expoziției culinare „Hai la turtă la Sărcia” care a oferit celor prezenți alături de specialități culinare și o expoziție etnografică din Sărcia, Uzdin și Torac.

Manifestarea a debutat cu oficierea Sfintei Liturghii în biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” a parohiei Sărcia de către preoții Kristian Popi, administrator parohial și Valentin Bugariu de la parohia Birda, jud. Timiș. Răspunsurile liturgice au fost date de către Corala Armonia din Săcălaz.

Cuvântul de învățătură „Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul și ortodocșii bănățeni” a fost pregătit și susținut de către preotul Valentin Bugariu. Vorbitorul a pornit de la mărturia biblică a Vechiului Testament și a expus legătura de evlavie dintre ortodocșii bănățeni și Sfântul Prooroc Ilie precum și chipul Sf. Prooroc dăltuit de calendarul țaranului român. La final, preotul din Birda a scos în priveliște activitatea cărturărească din Sărcia: Cultura și religia au rămas punți de legătură între românii dintr-o parte sau alta a graniței. Cu bucurie am primit monografia Sărcia-Sutiesca. Album monografic II (autori Valeri Moșescu și Iancu Murărescu, Editura ICRV, Zrenianin, 2018, 163 p.) care demonstrează cu prisosință faptul că românii din această localitate și-au păstrat limba, credința și tradițiile rămânând astfel o comunitate vie.

Din partea parohiei Birda au fost oferite credincioșilor prezenți ultimele două numere ale revistei de cultură și religie rurală „Arhanghelul” și calendar creștin-ortodox pe anul 2019.

După otpustul Sfintei Liturghii la casa parohială s-a desfășurat expoziția „Hai la turtă la Sărcia” cu exponate din Ovcea, Torac, Sărcia, Uzdin, Săcălaz și Birda. Tot cu acest prilej au fost declamate poezii în grai bănățean. Poetul Pavel Pancarician-Leonti a recitat câteva poeme cuprinse în volumul Satu meu dragă Sărcie (Graph style, Novi Sad, 2010, 69 p.).

Vizită a protopopului la parohia Urseni

Vizită pastoral-misionară de la parohia Urseni, protopopiatul Timișoara I, a fost efectuată la vremea Vecerniei din duminica a 5-a după Rusalii, de către protopopul Ioan Bude și preotul misionar Ioan-Gelu Vasiescu.

După încheierea slujbei, protopopul s-a întreținut cu preotul-paroh Nicolae Orlando Văran și cu membrii corporațiilor parohiale, pe tema noii picturi în tehnica „fresco”, aflată în fază incipientă, la biserica parohială.

În acest sens, protopopul comunică celor prezenți că parohia beneficiază și de un ajutor financiar de 10.000 lei, din partea Centrului eparhial, însă, pentru continuarea lucrărilor de pictură, propune preotului paroh să trimită în parohie grupuri permanente de încasatori de donații și, tot așa, pentru valorificarea celor 8 ha de teren extravilan, din zona aferentă construirii șoselei de centură, să organizeze licitații de oferte, spre a obține fondurile necesare finalizării acestor lucrări. În final, protopopul îi recomandă preotului-paroh să aplice soluții tehnice de contrast estetic mai accentuat în zugrăveala exterioară a bisericii, referitor la soclu, la firdidele decorative și la ancadramentele ferestrelor, luând ca model biserica „Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul” din parohia Timișoara-Fabric.

Cerc pastoral în protopopiatul Sânnicolau Mare

Marți, 30 iulie, în Parohia ortodoxă română Igrîș, din cadrul protopopiatului Sânnicolau Mare s-a desfășurat al treilea cerc pastoral dedicat „Anului omagial al satului românesc”.

Cuvântul de deschidere l-a avut părintele protopop care a evidențiat câteva aspecte din viața satului în prezent, migrația tinerilor spre oraș, depopularea satelor, etc. Preotul paroh Gheorghe Băra, paroh în Igrîș de peste 25 de ani, a punctat date din istoria localității Igrîș, atestată documentar din anul 1179. La fel, domnul primar Viorel Popovici ne-a prezentat starea actuală a satului.

Au mai luat cuvântul preotul Dan Șirianțu din parohia Saravale, relatându-ne istoria comunității pe care o păstorește și preotul Vasile Sauca care ne-a vorbit despre viața bisericească din parohia Gelu.

Evenimentul a avut loc în punctul muzeistic al parohiei Igrîș, locație în care sunt conservate obiecte de valoare din trecutul localității de pe malul râului Mureș.

La invitația domnului primar ne-am deplasat în vatra satului unde se află în desfășurare un șantier arheologic. Aici s-au găsit ruinele unei mănăstiri din secolul XII și a unei biserici din sec. X, cât și multe oseminte.

Centenarul Unirii Banatului cu România sărbătorit în filia Sângeorge

În Duminica a 6-a după Rusalii a fost omagiat Centenarul Unirii Banatului cu România în parohia Birda la biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din localitatea Sângeorge, filia parohiei amintite. Totodată a fost cinstită împlinirea a 100 de ani de administrație românească la Timișoara prin alegerea avocatului dr. Aurel Cosma în demnitatea de prefect al județului Timiș.

Sărbătoarea a debutat cu oficierea Utreniei, a Sfinței Liturghii și a slujbei Tedeumului de mulțumire în biserica din Sângeorge. În cadrul Sfinței Liturghii mai mulți copii s-au împărtășit

cu Tрупul și Sângele Domnului.

Cateheza cu tema „100 de ani de administrație românească în Banat” a fost pregătită și susținută de P. C. Părinte Valentin Bugariu, parohul locului în format power-point. Proiecția a fost realizată de elevul Weisz Markus.

La finalul sărbătorii mai mulți elevi au interpretat poezii în grai bănățean și cântece foclorice care ilustrează valorile provinciei dintre Mureș, Dunăre și Tisa: graiul, portul, bunătatea, sărbătorile bisericești, hărnicia, jocul, cântecul care sfințesc locul devenit „colț de rai”. Au interpretat poezii și cântece elevii Tudor Scrofan, Denisa Scrofan și Alexandru Orășanu.

Preotul pensionar Viorel Râncu a trecut la cele veșnice

Preotul pensionar Viorel Râncu de la parohia Timișoara – Elisabetin (Piața Crucii,) în vârstă de 66 ani, a trecut la cele veșnice, după o lungă și grea suferință în ziua de 30 iulie.

Părintele Râncu s-a născut în localitatea Șopotu Vechi, jud. Caraș-Severin la 22 iunie 1953. A absolvit Seminarul Teologic „Ioan Popasu” din Caransebeș în anul 1973 și a luat licența în Teologie a Institutului Teologic din București în anul 1978. A fost hirotonit preot în anul 1980 și a slujit la parohia Topleț din Episcopia Caransebeșului, ulterior fiind numit profesor la Seminarul din Caransebeș – unde a obținut toate gradele didactice, fiind numit și profesor metodist pentru profesorii de religie. A

activat și în administrație ca inspector eparhial în anii 1996-1999 și a fost inclus în Comisia de Bioetică a eparhiei Timișoarei. În anii 1994-1995 a primit o bursă de studiu și a studiat la Institutul ecumenic din Geneva (Elveția). Din anul 2001 a fost numit preot la parohia Timișoara – Elisabetin de unde s-a pensionat în anul 2018. Pentru activitatea sa preoțească și culturală a fost distins cu rangul de iconom-stavrofor.

A fost un preot-cărturar, bibliofil, iubitor de carte și învățătură, căutat și iubit de credincioși pentru firea sa blândă, cuvântul cald și plin de încurajare și, mai ales, pentru predicile bine pregătite și de un înalt nivel teologic.

Slujba de înmormântare a avut loc, joi, 1 august în biserica cu hramul *Adormirea Maicii Domnului* a Parohiei Timișoara-Elisabetin (Piața Crucii).

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!

*

Mesajul de condoleanțe al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel

adresat familiei preotului Viorel Râncu

Am primit cu întristare vestea trecerii din această viață, după o lungă suferință, în ziua de 30 iulie 2019, la vârsta de 66 de ani, a Preacucernicului Părinte Viorel Râncu, preot pensionat de la parohia Timișoara – Elisabetin (Piața Crucii).

Părintele Viorel Râncu s-a născut în localitatea Șopotu Vechi, jud. Caraș-Severin, în data de 22 iunie 1953, într-o familie de părinți credincioși. A absolvit Seminarul Teologic „Ioan Popasu” din Caransebeș, în anul 1973 și Institutul Teologic din București, în anul 1978.

A fost hirotonit preot în anul 1980 și a slujit, pentru o perioadă, la Parohia Topleț din Episcopia Caransebeșului, fiind numit profesor la Seminarul din Caransebeș unde a obținut toate gradele didactice. Urmare activității sale deosebite, a fost numit și profesor metodist pentru profesorii de Religie.

În perioada 1994-1995, Părintele Viorel Râncu a primit o bursă de studiu la Institutul Ecumenic din Geneva (Elveția).

De asemenea, Părintele Viorel Râncu a făcut parte și din administrația Centrului eparhial al Arhiepiscopiei Timișoarei, ca inspector eparhial, între anii 1996-1999, și a fost inclus în Comisia de Bioetică a Eparhiei Timișoarei.

Din anul 2001, a fost numit preot la parohia Timișoara – Elisabetin de unde s-a pensionat în anul 2018.

Părintele Viorel Râncu a fost un dascăl de vocație, un preot vrednic și harnic, precum și un bun duhovnic, care a format generații multe de preoți, învățându-i mereu pe elevi ce înseamnă, prin vorbă și prin faptă, dragostea de Hristos și de aproapele.

În semn de apreciere pentru activitatea sa, i-am conferit, la sfârșitul anului 2015, Diploma omagială și medalia „Sfântul Ioan Gură de Aur”.

Deși greu încercat de suferința bolii, a găsit mereu sprijin în Hristos, Cel care spune: „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea” (Ioan 16, 32)

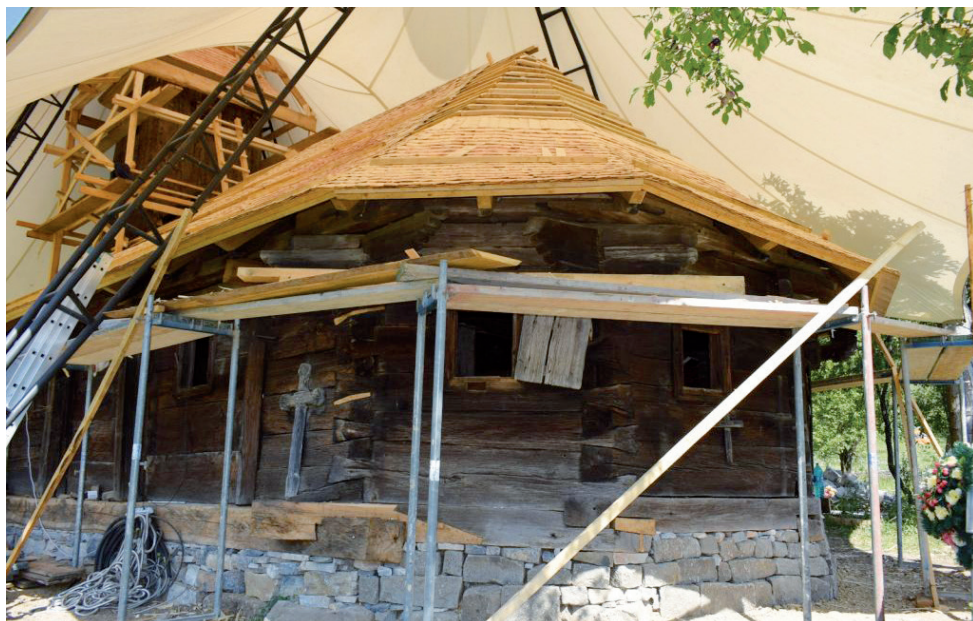
Bunătatea și noblețea care l-au caracterizat întreaga sa viață rămân celor care l-au cunoscut drept amintire și exemplu. Suntem alături de familia îndurerată a Părintelui Viorel Râncu și de credincioșii pe care i-a păstorit, rugându-ne ca Dumnezeu să primească și să odihnească sufletul său în Împărăția Cerurilor, în lumina, pacea și iubirea Preasfintei Treimi.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

Cu părintești condoleanțe și binecuvântări pentru cei îndoliați,

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Ateliere de tehnici tradiționale la biserica din Crivina de Sus

În perioada 15 – 26 iulie, Fundația Filantropia Timișoara, în colaborare cu un grup de arhitecți și studenți de la Facultatea de Arhitectură și Urbanism din Timișoara, organizează, în satul bănățean Crivina de Sus, în jurul celei mai vechi biserici de lemn din zona etnografică a Făgetului, unde se mai păstrează exemple din vechea relație spațial-simbolică a bisericii înconjurată de cimitir și de sat, două ateliere de tehnici tradiționale: tencuieli din pământ și pavaje din piatră. Atelierele reprezintă ultima etapă a procesului de restaurare

a bisericii de lemn monument-istoric, cu hramul „Sfânta Cuvioasă Parascheva”.

La primul atelier de tencuială interioară cu pământ local și paie, studenții, împreună cu mai mulți meșteri din zona Făgetului și Lipovei, au realizat, în spațiul naosului, suportul din alun și un prim strat de tencuială, precum și probe pentru următorul strat de tencuială. Întregul proces a fost coordonat de un specialist în arhitectură din pământ, care a explicat, în prealabil, tehnicile de testare și de utilizare a pământului.

Cunoscându-se faptul că zona perimetrală a bisericii, pe lângă rolul ei de spațiu dinamic și simbolic, este extrem de importantă pentru durabilitatea în timp a bisericii, având și rolul de a dirija apele pluviale, studenții, împreună cu un grup de meșteri din domeniul drumurilor și pavajelor tradiționale din zona Pădurenilor, vor realiza, începând cu săptămâna viitoare, la atelierul de pavaje din piatră de carieră, sistematizarea terenului, straturile suport de sort de piatră spartă, nisip și pavajul de piatră locală. Se vor testa, de asemenea, mai multe tipuri și moduri de așezare a pietrei de carieră, în urma cărora se va alege stereotomia după care se va realiza întreg pavajul perimetral.

„Când am venit în această parohie, biserica era într-o stare avansată de degradare. Căutând soluții de salvare a bisericii, Dumnezeu ne-a ajutat. Tocmai atunci, un grup de arhitecți voiau să inițieze un proiect de cercetare culturală a Banatului și să găsească o biserică aflată în mijlocul cimitirului. Sfânta Parascheva i-a trimis în acest loc minunat, astfel încât fără ajutorul lor nu am fi putut realiza acest proiect de restaurare”, a spus părintele paroh Florin Ionel Cotocea.

Biserica de lemn din Crivina de Sus, așezată într-o zonă pitorească deosebită, este o construcție de referință în arhitectura vernaculară, de importanță majoră pentru comunitatea acelor vremuri, dar și pentru patrimoniul național actual, aceasta fiind clasată drept monument de interes național, de tip A, la poziția TM-II-A06214 în Lista Monumentelor Istorice. Începând cu anul 2014, prin colaborarea dintre Arhiepiscopia Timișoarei și Asociația Peisagiștilor din România- Filiala Teritorială Vest, biserica de lemn din Crivina de Sus este centrul unui proiect multidisciplinar de restaurare, gândit ca o sumă de ateliere interdisciplinare (de arhitectură și urbanism, peisagistică, restaurare de pictură și piatră, antropologie și studii culturale), cu scopul salvagărdării patrimoniului de lemn din Banat. Proiectul, pe lângă faptul că reunește specialiști din varii domenii, urmărește să salveze nu doar bisericile, ci să ajute și la ceea ce se numește astăzi, în limbaj de proiect european, dezvoltare sustenabilă în zona rurală.

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE MITROPOLIT IOAN AL BANATULUI PE LUNA IUNIE 2019

3 iunie

- A primit pe preotul misionar Irinel Dinu, de la Penitenciarul Timișoara;
- A primit pe reprezentanții cultelor creștine din Timișoara: pastorul Ionel Tuțac, președintele comunității baptiste, pastorul Jean Chiforeanu, de la Asociația "Iisus speranța României", pastorul Constantin Leontiu, de la Biserica Penticostală, respectiv pastorul Kovács Zsombor, de la Biserica Evanghelic-Lutherană.

4 iunie

- A primit pe preotul paroh Gherasim Tiberiu, de la parohia Ferendia, din protopopiatul Deta.

6 iunie

- A slujit Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană cu prilejul praznicului Înălțării Domnului, săvârșind totodată și slujba parastasului pentru eroii neamului românesc.

10 iunie

- A primit pe preotul paroh Florin Maxim, de la parohia Icloda, protopopiatul Timișoara;
- A primit pe preotul conf. univ. dr. Constantin Jinga, de la Facultatea de Teologie, din cadrul Universității de Vest din Timișoara, dimpreună cu părintele lector dr. Rafael Povârnu, respectiv părintele lector dr. Radu Bogdan din cadrul aceleiași Facultăți;
- A primit pe preotul paroh Marius Ioana, de la parohia Timișoara - Zona Pîrvan (Biserica Studenților), din protopopiatul Timișoara II;
- A primit pe protosinghelul Matei Buliga, starețul mănăstirii "Sf. Cuv. Paraschieva", Dobrești.

12 iunie – 13 iunie

- A participat la ședința de lucru a Comisie pentru Statut și Regulamente, din cadrul Sfântului Sinod, desfășurată la Palatul Patriarhiei din București.

14 iunie

- A primit pe preotul paroh Andi Pop, de la parohia Boldur, din protopopiatul Lugoj;
- A primit pe domnul prof. univ. dr. Dorel Săndesc, de la Facultatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș", din Timișoara;
- A primit pe preotul paroh Gheorghiu Popa, de la parohia Cărpiniș, din protopopiatul Timișoara I.

15 iunie

- A participat la ceremonialul religios și comemorativ legat de împlinirea a 68 de ani de la deportarea bănățenilor în Bărăgan, eveniment desfășurat în Parcul Justiției din Timișoara.

16 iunie

- A slujit Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană din Timișoara, cu ocazia praznicului Pogorării Sfântului Duh.

17 iunie

- Cu ocazia praznicului Sfintei Treimi a slujit Sfânta Liturghie în biserica parohială din Biled, unde a și binecuvântat lucrările de construcție la noul locaș de cult, hirotesind într-o iconom pe preotul paroh Marius Ruscu.

19 iunie – 20 iunie

- A participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod, desfășurată la Palatul Patriarhiei din București.

21 iunie

- A primit pe preotul militar Radu Bogdan, de la Batalionul 18 Infanterie Banat – Cercetare, Supraveghere Decentralizat, dimpreună cu domnul căpitan Ștefan Sorin Staicu, comandantul comendurii Garnizoanei;
- A primit pe preotul paroh Gheorghe Florea, de la parohia Ghilad din protopopiatul Deta;
- A primit pe preotul paroh Ioan Mezinca, de la parohia Timișoara Steaua, din protopopiatul Timișoara I;
- A primit grupurile catehetice de copii, de la parohiile Cebza, Clopodia, respectiv Stamora Germană, din protopopiatul Deta, câștigători locul I, la Faza eparhială a Concursului Patriarhiei, "Hristos Sfletul Satului Meu";
- A primit pe absolvenții promoției 1999, ai Facultății de Teologie din Timișoara, dimpreună cu profesorii lor, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de încheierea facultății.

25 iunie

- A primit pe preotul lector dr. Adrian Covan, pe preotul conf. dr. Gavril Trifa, respectiv pe preotul lector dr. Rafael Povârnu, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Timișoara;
- A primit pe domnul Nicolae Cismaru, din localitatea Arad;
- A primit pe părintele Marius Podereu, protopopul Oficiului protopopesic Sânnicolau Mare, dimpreună cu preotul paroh Liviu Bogos, de la parohia Teremia Mare, dimpreună cu domnul Sorin Burlacu, enoriaș al parohiei în cauză;
- A primit pe preotul paroh Valer Coca, de la parohia Nerău, din protopopiatul Sânnicolau Mare, dimpreună cu domnul Ioan Pinti, episcopul Bisericii;
- A primit pe membrii Consiliului parohial, ai parohiei Moșnița Veche, din protopopiatul Timișoara I;
- A primit pe preotul paroh Cristian Niculescu, de la parohia Timișoara Elisabethin, din protopopiatul Timișoara II.

26 iunie

- A participat la ceremonia prilejuită de Ziua Drapelului Național, manifestare desfășurată în fața Palatului Administrativ din Timișoara.
- A primit pe domnul Ciprian Buzner, președintele Asociației "Prologos", din Timișoara;
- A primit pe domnul Gheorghe Butan, din Timișoara.

27 iunie

- A primit pe domnul Ioan Negrei, primarul localității Vinga, din județul Arad;
- A primit pe domnul ing. Ilie Todașcă, primarul localității Săcălaz, dimpreună cu preotul paroh Ionel Maței și preotul coslujitor Cosmin Drugan, din localitate;
- A primit pe doamna Maria Marta Baniaș, viceprimarul localității Denta, dimpreună cu doamna Rodica Fabian, consilier local în cadrul aceleiași Primării;
- A primit pe preotul paroh Laurean Popa, de la parohia Nițchidorf, din protopopiatul Timișoara I;
- A primit pe preotul paroh Vasile Ciotău, de la parohia Remetea Mare, din protopopiatul Timișoara II.

28 iunie

- A susținut comunicarea științifică cu titlul "Cultura din pridvorul neamului", în Aula Academiei Române, filiala Timiș, în cadrul Simpozionului Științific Internațional cu tema "Centenarul Banatului 1919 - 2019".

29 iunie

- A slujit Sfânta Liturghie, la biserica cu hramul "Sf. Ap. Petru și Pavel", al parohiei Timișoara – Fratelia, din protopopiatul Timișoara I.

30 iunie

- A slujit Sfânta Liturghie, în biserica filiei Botinești, a parohiei Surducu Mic, din protopopiatul Făget, unde a târnosit biserica și a sfințit lucrările de pictură din nou, hirotesind întru iconom pe preotul paroh Georget Jilavu.

A consemnat preot MARIUS SFERCOCI